

Z občinske konference SZDL v Gornji Radgoni

V OSPREDJU DRUŠTVENO ŽIVLJENJE IN IZOBRAŽEVANJE

Minuli teden, 19. t.m., se je zbralo v Gornji Radgoni na občinski konferenci SZDL 57 delegatov od 72 izvoljenih. Razen gostov Okr. odb. SZDL sta bila navzoča tudi zastopnik Glavnega odbora SZDL, književnik Ivan Potrč in zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft.

Navzoči so poslušali dva referata. V prvem je govoril predsednik občine Branko Zdravce o občinskem družbenem planu za leto 1960. Marija Levar, dosedanja predsednica občinskega odbora SZDL, pa je poročala o delu organizacije in njenih nalogah. Oba referenta so delegatje dopolnili z različnimi ugotovitvami in opažanji s svojega področja ter s tem pomagali še jasneje začrtati pot, po kateri bodo hitreje uresničevali naloge, ki so si jih zadali.

Občinski družbeni plan za leto 1960 je precej zahteven, saj predvideva znatno zvišanje družbenega brutoprodukta. V poročilu o družbenem planu so bili zlasti poudarjeni problemi kmetijstva. To je razumljivo, saj se ukvarja s kmetijstvom 64% prebivalstva. Od tega jih živi 50% na zasebnih posestvih in le 14% na socialističnih kmetijskih gospodarstvih. In prav zato, ker je na teh, večinoma majhnih gospodarstvih, proizvodnja še razmeroma nizka, bodo potrebna še večja prizadevanja, da bo družbeni plan uresničen tako, kot je predvideno. V zasebnem kmetijstvu se je stanje zboljšalo v primeri s prejšnjimi leti. Predvsem iščejo kmetje glavni vir dohodkov v živinoreji in prasičereji. Pa tudi na njivah in travnikih polagoma zboljšujejo pridelek. Hude težave so se v sadjarstvu in vinogradništvu, kjer so nasadi že stari in ne dajejo več pravega donosa. Prav zato je v radgonski občini zelo veliko govora o obnavljanju vinogradov in sadovnjakov. Vinogradniški posesti Kapela in Gornja Radgona sta pripravljena pomagati kmetom, da bi vinograde obnovili v kooperaciji. In prav te dni bodo posebne komisije obiskovale posamezne vasi na teh področjih, da bodo s kmeti razpravljali o tem, kako bodo obnovili vinograde in sadovnjake. V dveh do treh letih naj bi obnovili kakih 100 do 200 ha vinogradov in okrog 300 ha sadovnjakov.

Ko so govorili o izboljševanju kmetijske proizvodnje, so poudarjali, da bodo morale osnovne organizacije SZDL bolj kot doslej skrbeti, da bo

sodelovanje med zadrugami in kmeti uspešnejše. Kot primer dobrega sodelovanja organizacij na vasi so navedli Slatino Radenci, kjer se je zadrugi svet naslonil pri svojem delu predvsem na organizacijo SZDL. V nasprotju pa organizacija SZDL pri Vidmu ni nudila tamkajšnjemu zadrugi svetu vse potrebne pomoči. To sta le dva primera.

Delegati so veliko govorili tudi o strokovnih kadrih, o njihovem pomanjkanju posebnost v bolj oddaljenih krajih, kot je na primer Apaška dolina. Menili so, da bo ena izmed nalog organizacije SZDL skrbeti, da bodo prihajali v take kraje ljudje raje, kot doslej. V ta namen bo potrebno predvsem poskrbeti za hitrejši razvoj družbenega življenja na vseh področjih: v kulturno-prosvetnih društvih, v Partizanu, Ljudski tehniki in drugod. Ob tem so načeli tudi vprašanje mladine. Mimogrede povedano: med delegati mladih ljudi sploh ni bilo, kot bi jih ne bilo v članstvu SZDL. Vendar kaže, da so v občini le razni problemi, ki zadevajo predvsem mladino. Tako je nekdo od delegatov dejal, da bo nujno pogledati, kaj je z mladino v občini, če bodo hoteli doseči večje uspehe v kmetijstvu. Saj se pogosto dogaja, da odhaja mladina z nekaterih posestev v mesto v večjem številu, kot bi lahko odhajala, da to ne bi bilo v škodo razvoju posestva. Razumljivo je, da si zlasti mladina išče drugih, morda tudi boljših perspektiv. Saj prav gotovo ni vabljivo življenje na posestvih, kjer traja ob največjem delu delavnik neprimerno delj kot osem ur. Vendar, ali ne bi lahko tudi doma

poskrbeli, da bi mladina videla perspektive tudi doma? Seveda bi bilo v tem primeru nujno nuditi mladini poleg dela tudi še kaj drugega. Tudi na tem področju so delegati že dali neke smernice, ki so jih potem v sklepah upoštevali. Že s tem, če bi poživili društveno življenje, bi mladini lahko marsikaj nudili. Delegati so pa govorili tudi o pošolskem izobraževanju, o raznih šolah za odrasle in različnih tečajih. Prav gotovo, da bi mladina videla še večje perspektive tudi na kmetijskih posestvih, če bi imela več možnosti za izobraževanje.

Delegati so na konferenci razen važnosti razvijanja družbenega življenja sploh poudarili, kako važno je izpopolnjevanje izobraževalnega sistema še posebno glede na nadaljnji razvoj delavskega in družbenega upravljanja. Temeljito so osvetlili vlogo organizacije SZDL pri razvijanju političnega, kulturnega in go-

spodarskega življenja v občini ter sprejeli več sklepov, v katerih so določili, kako bodo člani SZDL vlogo organizacije v javnem življenju uresničevali.

Značilnosti predloga družbenega plana ljutomerske občine POVEČANJE PROIZVODNJE IN DRUŽBENEGA STANDARDA

»Le kdaj bom lahko objavil aktualno fotografijo?« — Tako se razburja naš fotoreporter. Ko je pred tedni poslikal zvončke, je pred objavo zapadel sneg; tokrat pa je pripravil sliko snega, pa je sneg pred izidom časopisa skopnel.

Industrijska proizvodnja v Ljutomeru občini se bo letos znatno povečala, vendar se ne bo dosegla take višine, kot jo nakazuje družbeni plan za razdobje 1957—1961. Vrednost družbenega bruto proizvoda bo v primerjavi z lanskim letom porasla za preko pet odstotkov, narodni dohodek iz industrije pa za približno devet odstotkov. Investicijske naložbe bodo letos znašale okrog 226 milijonov dinarjev.

V Ljutomeru sprejemajo danes občinski družbeni plan. Predlog plana so pred tem temeljito proučili na posvetovanjih, nato pa so o njem obširno razpravljali še na zborih volivcev. Letošnji družbeni plan temelji predvsem na povečanju proizvodnje ter storitev v industriji, kmetijstvu in obrti. Za porast proizvodnosti bo potrebno povečati predvsem delovno storilnost ter izboljšati metode dela. Dokajšen poudarek pa je dan tudi investicijskemu vlaganju v družbeni standard in kmetijstvo.

proizvodnjo. Za obnovo obrata v Lukavcih je predvidenih še okrog 84 milijonov dinarjev. Opekarna bo dograjena že v drugi polovici letošnjega leta. Ljutomerska Konfekcija bo letos povečala proizvodnjo le za nekaj odstotkov. Za ureditev in izpopolnitev obratov bo podjetje potrebovalo že letos okrog 48 milijonov dinarjev. Tudi ostala industrijska podjetja bodo letos znatno povečala dohodek in proizvodnjo. Pohiteti pa bo potrebno predvsem z obnovo Tovarne usnja in »Zice«, ki bosta nato lahko precej povečali proizvodnjo.

Da bo povečanje industrijskih proizvodnih zmogljivosti učinkovitejše, bodo morale gospodarske organizacije začeti z združevanjem sredstev za lastno udeležbo pri najemanju investicijskih posojil. Poleg težnje za izboljšanje proizvodnje ter povečanje delovne storilnosti pa bodo morale gospodarske organizacije še v večji meri uvajati higiensko-tehnično zaščito, poskrbeti za družbeno prehrano ter strokovno izpopolnjevanje zaposlenih.

Na družbenem in zasebnem sektorju kmetijstva se bo letos povečala proizvodnja za 19,8% v primerjavi z lanskim letom, narodni dohodek pa se bo ob primerni letini dvignil za 20,1%. Poleg družbenega sektorja je predvideno letos močno povečanje proizvodnje tudi v zasebnem sektorju, kjer bo že letos dosežen perspektiv-

ni plan. To povečanje proizvodnje v kmetijstvu bo omogočilo tudi večje tržne presežke in sicer za 30 odstotkov predvsem pri krompirju, sadju in vinu, nekoliko manj pa pri živini. Pri posameznih poljščinah je predvideno povečanje proizvodnje od 26 do 58 odstotkov.

Predlog družbenega plana ljutomerske občine navaja, da bo moč doseči večje uspehe v kmetijstvu s kooperacijo ter z večjo porabo umetnih gnojil. Tudi letos se bodo precej povečali posevki pšenice, znatno manj pa bodo pridelali rži. Z druge bodo v pogodbenem sodelovanju zasejale tudi 416 ha hibridne koruze ter posadile precej krompirja. Precej poudarka pa naj bi dajale zadrugi tudi gojenju krmnih rastlin. Zadruga bodo poleg pogodbenega pitanja in vzreje živine urejale tudi lastna pašališča. Skupna prireja živine bo letos znašala okrog 2050 ton.

Zlasti močno povečanje je predvideno v živinoreji, poljedelstvu ter vinogradništvu, saj bodo letos v te panoge vložili 149 milijonov samo na Vinogradniškem gospodarstvu Ljutomer.

Povečanje proizvodnje v družbenem sektorju je zlasti predvideno na podlagi polnega izkoriščanja obratnih zmogljivosti ter v večjih investicijah za rekonstrukcijo posa-

(Nadaljevanje na 2. strani)

ODHOD VIII. PMDB

Zbor VIII. pomurske mladinske delovne brigade »Stefan Kovač« bo v nedeljo, 28. februarja popoldne ob 15. uri na dvorišču OLO. Po zboru bo brigadna konferenca, nakar bodo brigadirji, ki še niso bili zdravniško pregledani in cepljeni, pregledani in cepljeni. Okrajni komite LMS bo pripravil za brigadirje in ostalo mladino brigadirski ples. Brigada bo odšla iz Murske Sobotice v ponedeljek ob 3.50 minut in krenila proti Srbiji, kjer bo izstopila na železniški postaji Vranjski Priboj.

Zanimanje za odhod v brigado je zelo veliko, saj je prijavnice podpisalo že več kot 125 mladincev in mladink. Posebno veliko zanimanje je v soboški občini, kjer se je prijavilo za odhod v brigado 37 mladincev.

Štab brigade je že sestavljen. Komandant brigade bo Nešovič Rade iz Lendave, njegov namestnik pa Janez Kuhar iz Murske Sobotice.

Največji porast proizvodnje je predviden v opekarni Ljutomer, ki je v zadnjih letih končala obnovo in modernizacijo obrata. Tudi križevske opekarne bodo letos povečale

Z občnega zbora Kmetijske poslovne zveze v Ljutomeru ZADRUGE NA POTI K OSAMOSVOJITVI

Kmetijska poslovna zveza v Ljutomeru je imela v ponedeljek letni občni zbor. Poleg številnih delegatov so se ga udeležili še podpredsednik OLO Joško Slavič, predsednik Okrajne zadruge zveze Stefan Antalič, predsednik občine Ljutomer Tone Truden ter zastopnik Trgovinske zbornice. Delegati so v živahni razpravi nakazali potrebo po hitrem odpravljanju pomanjkljivosti, ki ovirajo razširitev in osamosvojitve zadrug.

V poročilih je bilo uvodoma rečeno, da si je poslovna zveza v treh letih obstoja, posebno pa še v lanskem letu, pridobila bogate izkušnje ter precej prispevala k razvoju kmetijstva v občini. Zlasti lepe uspehe je dosegla pri uvajanju pogodbenega sodelovanja. V tem času so tudi zadruga napravile precejšen korak k osamosvojitvi ter začele hitro širiti poleg kooperacije tudi svo-

jo proizvodnjo. Največ težav imajo zadruga še vedno zaradi pomanjkanja kmetijskih strokovnjakov. V tem pogledu jim tudi poslovna zveza ni mogla nuditi dovoljne pomoči, saj je imela ves čas samo dva strokovnjaka.

Poslovna zveza goji tudi večkrat-ki rbov nasad ter okrog 8 tisoč sadik črne ribeza. Za pridelavo ribeza, ki na tem terenu dobro uspeva, je med zadrugi precej zani-

manja, posebno še v zadrugi Stročja vas. Zadruga so začele postopoma urejati tudi lastne nasade ribeza. Poslovna zveza bo letos predvsem pospešila urejanje sadovnjakov v zadrugi Stročja vas in Radoslavci, ker obnove doslej niso posebno napredovale.

Poleg pospeševanja sodobne kmetijske pridelave se je poslovna zveza lani v največji meri ukvarjala z odkupom živine in pridelkov. Prav

(Nadaljevanje na 2. strani)

VREMENSKA NAPOVED

od 26. febr. do 6. marca 1960

Nestalno s pogostimi padavinami, večjih sneg, včasih dež. Dr. V. M.

Te dni so bili zadnji zbori volivcev v soboški občini. Ob predlogu letošnjega družbenega plana so se pojavile tu in tam tudi nekatere pripombe. Na zboru volivcev v soboški Panoniji so člani kolektiva sprožili vprašanje gradnje stanovanj v stanovanjskih zadrugah, pri čemer naj bi se omogočilo, da bi člani teh zadrug prispevali obvezni delež pri gradnji s fizičnim delom. Na zboru volivcev v podjetju Proizvodnja kremenčevega peska Puconci pa so načeli v razpravi o uvedbi zdravstvenega zavarovanja kmečkih proizvajalcev vprašanje zdravstvenega zavarovanja sezoncev. Na splošno so bili letošnji zbori precej živahni. Na sliki: v petek je bil zbor volivcev tudi v soboški tovarni perila Mura.

PO USPEŠNI OBNOVI VINOGRADOV TUDI DO 750 VAGONOV TRŽNIH VIŠKOV

V POMURJU SE VEDNO 951 ha HIBRIDNE TRTE — VINOGRAD-
NISKA POSESTVA OBNOVILJO LETNO OD 6 DO 10 Odstotkov VI-
NOGRADOV — V ZASEBNIH VINOGRADIH NE POSVEČAJO DOVOLJ
SKRBI TRSNEMU IZBORU

Nekateri ukrepi v preteklih letih so močno vplivali tudi pri nas na opuščanje nasadov šmarnice. Samo v lanskem letu je bilo opuščenih 55 hektarov nasadov šmarnice, predvsem v nižinskih predelih. Po drugi strani pa se je zadnja leta povečalo pridelovanje grozdja na brajda. Sodiijo, da je znašal lani pridelek grozdja na brajda okrog 224 vagonov, dočim smo vsega grozdja pridelali približno 781 vagonov.

Kljub temu, da obsegajo vinogradi v Pomurju le 2 odstotka obdelovalne zemlje, pomeni vinogradništvo precejšen delež

pri narodnem dohodku. Zlatisne trte je 1768 hektarov, dučim je, kljub vedno večjemu opuščanju nasadov šmarnice, v našem okraju še vedno 951 hektarov nasadov hibridne trte, ki je vsa v zasebnih vinogradih. To je razumljivo iz razloga, ker zasebni vinogradniki ne obnavljajo vinogradov v toliki meri kot vinogradniška posestva družbenega sektorja. Podatki nekaterih vinogradniških posestev kažejo, da so ta obnovila že od 50 do 75 odstotkov vseh vinogradov. Pri obnovi je potrebno omeniti 6 hektarov nasadov namiznih sort grozdja, saj je znano, da nam je tega vsa leta primanjlovalo. Kaže pa, da bo to celo za domači trg še vedno premalo.

Glede na kakovost zemlje in značilnosti podnebja kakor tudi glede zahtev tržišča je do ločen za vse vinorodne okolišje v Pomurju najprimernejši trsni izbor. Vendar je moč ugotavljati, da predvsem zasebni vinogradniki ne obnavljajo svojih vinogradov s trto, ki je za določen okoliš najbolj primerna. V ljutomerskem okolišju zasajajo tudi neburgovca in veltinca, čeprav te sorte za ljutomerski okoliš niso predvidene. V lendavskem vinorodnem okolišju pa uporabljajo pri obnovi tudi nekatere cep-
ljenke, ki jih prinašajo iz so-
sednje Hrvatske. Glede na si-
stematično obnovo vinogradov
bo potrebno v okviru raji-
zacije kmetijske proizvodnje
uzakoniti kontrolo trsnega iz-
bora pri nadaljnji obnovi vi-
no-
gradov.

Pretekla leta so dajali naši vinogradi letno okrog 295 vagonov tržnih viškov vina. Po uspešni obnovi se bodo povečale te količine na 600 do 750 vagonov, pri čemer nekateri strokovnjaki sodijo, da bi lah-
ko do 70 odstotkov tega vina
izvozili, če bodo vsi vino že
od mošta naprej šolali po me-
todah sodobnega kletarjenja.

SEJA OKR. KOMITEJA ZKS MURSKA SOBOTA

V torek je bila v Murski So-
boti razširjena seja Okrajnega
komiteja Zveze komunistov. Po
referatu Janka Liške, predse-
dnika ideološke komisije, o ide-
ološko-političnem delu in izo-
braževanju, se je razvila obšir-
na razprava o nalogah Zveze
komunistov na tem področju
dejavnosti. Ob koncu seje so
bili sprejeti tudi sklepi.

Razširjeni seji so prisostvo-
vali tudi predsedniki komisij za
ideološko dejavnost občinskih
komitejev, predsedniki ljud-
skih univerz in drugi.

Predavanja

IZTOKA ŽAGARJA

V tem tednu je predaval v
Lendavi, Ljutomeru, Gornji
Radgoni in Murski Soboti Iz-
tok Žagar, sodelavec sociolo-
škega inštituta v Beogradu o
»Vlogi znanosti v razvoju so-
cializma« in »O prehodnih eta-
pah v socializmu«. Predavanja
je organiziral Okrajni odbor
Ljudske univerze.

ZADRUGE NA POTI K OSAMOSVOJITVI

(Nadaljevanje s 1. strani)
zato, ker je lani odkupila največ ži-
vine na podlagi sklenjenih pogodb,
kar nadaljuje tudi letos, bo potre-
bno, da skrbi tudi za izboljšanje
krme ter vsaj za manjše količine
močnatih krmil. Seveda zadruga po-
leg pogodbenega pitanja in reje ži-
vine prvenstveno težijo za uvajanjem
svojih pitališč po vzgledu kmetijske
zadruga Veržej in Ljutomer. Ti dve
zadrugi ugotavljata, da je uspeh pri
pitanju zagotovljen.

Da bi zagotovila za zadrugo do-
volj močnatih krmil, je poslovna
zveza lani naročila načrte za gra-
dno večje tovarne močnatih krmil v
Ljutomeru, ki bodo verjetno izdelani

vzem sadja ter si uredijo pri-
merni skladišča ter embala-
žo. Poudaril je tudi, da bo po-
trebno nakupiti posnemalnike,
ker sedaj kljub temu, da je
odkup mleka majhen, uporab-
ljajo kmetje precej mleka za
pitanje. Kljub predvideni gra-
dno tovarne močnatih krmil,
naj bi zadruga uredile manjše
obrate za predelavo krmil. Ko
je govoril o izboljšanju travni-
štva, zagotovitvi krme ter pita-
nju živine, je poudaril, da naj
zadruga izkoristijo razne obli-
ke sodelovanja ter zagotovijo
na travnikih in njivah pride-
lavo boljše krme.

Zgradimo cesto naše mladosti

V prvih dneh marca se bodo vzdolž trase avtoceste
spet naselili v prijetnih in udobnih barakah mladinci
in mladinke. Naselja, ki so še pred nekaj dnevi bila
pusta — mir so motili le delavci, ki so opravljali zadnja
dela okrog barak, kuhinje, igrišče, nasadov — bodo oži-
vela, več sto mladih graditeljev bo od ranega jutra
pozno v večer hitelo po stezah med barakami in na-
sadi, z vedrimi in veselimi obrazi, iz zvočnikov v na-
selju pa bo donela mogočna pesem mladinskih delovnih
brigad in se zlila s slovensko, hrvatsko, srbsko in ma-
kedonsko v mogočne akorde bratstva in enotnosti.

Petindeset tisoč fantov in deklet bo v desetih mesecih
zgradilo 104 km moderne avtomobilske ceste od Maloša do
Vladičin Hana v Srbiji in od Udope do grške meje v Ma-
kedoniji. Nad milijon šest sto tisoč kubikov zemlje in več kot
štiri sto petdeset tisoč kubikov kamna bodo mladi graditelji
izkopali in prevozili; zgradili bodo štiri peče mostove s
skupno dolžino 840 metrov ter še mnoge druge večje in
manjše objekte. Nešteto žuljev, še več znoj bo vgrajeno v
elegantne mostove in gladko asfaltno in betonsko blazino
nove ceste. V šesturnem delavniku bodo brigadirji tekmovali
in vsak bo hotel biti udarnik, najboljši v brigadi. S krampi
in lopatami v rokah, v sproščnem smehu pod pekočimi son-
čnimi žarki bodo hiteli, da izpolnijo svojo obljubo pred ro-
kom. Kot vsa leta do sedaj, bodo tudi letos opravili ogromna
dela in nobena sila jih ne bo ustavila, da ne bi k nepre-
ceničnim zmagam prejšnjih let dodali še eno: 104 km nove av-
tomobilske ceste »Bratstva in enotnosti«.

Skupno žiotenje v naselju bo zblizalo deset tisoče ma-
ladih Jugoslovancev in mladincev iz drugih dežel, spoznali bo-
do drug drugega in ob odhodu bo vsak izmed njih srečen
in zadovoljen, da je prispeval majhen del k izgradnji tega

velikega objekta — pa kljub temu žalosten, da se mora po-
sloviti od mnogih prijateljev — še zadnjikrat pomahal v po-
zdrav: »Nasvidenje prihodnje leto v Makedoniji«.

Na svoje domove se bo vrnilo več tisoč mladih gradite-
ljev z diplomami o opravljenem traktorskem, radioamater-
skem, zidarskem, fotoamaterskem izpitu. Tisoče mladih pol-
kvalificiranih delavcev bo našlo zaposlitev v tovarnah in
na kmetijskih posestvih, postali bodo aktivni faktor v na-
daljnjem gospodarskem in družbenem razvoju.

Z udeležbo v kulturno-prosvetnem in športnem
žiotenju v naselju se bodo izobrazili, posredovali svoje kul-
turne prednote, običaje in navade brigadirjev iz sosednjih
republik in tako največ prispevali k utrditvi bratstva in
enotnosti. S predavanji in različnimi obiski bodo spoznali
sadove borbe za napredek in uresničitev svetlih idealov re-
volucije, petnajst let po osvoboditvi.

Spet bomo ugotavljali, kako dragocena šola mladih ljudi
je delovna akcija. Mladinci in mladinke bodo ponovno s svo-
jim sodelovanjem na akciji potrdili svojo odanost sociali-
stični Jugoslaviji in Zvezi komunistov, potrdili bodo vero
tovariša Tita o pripravljenosti novih generacij mladine, da
se nesebično žrtvujejo za dobro svojih narodov, za socializem.

Petindeset tisoč kmetov, delavcev, študentov in sred-
nješolcev bo tudi letos združilo vse svoje moči in napore ter
darovalo našim narodom še novih 104 km ceste »Bratstva in
enotnosti«. Tem se bodo pridružili pomurski fantje in de-
kleta v treh kmečkih in v eni srednješolski brigadi. Proa po-
murska brigada bo odšla na traso že 29. februarja in tam
ostala dva meseca, pravo tako druga, ki bo odšla na traso o
zadnjih dneh marca. Okrajni komite LMS je že pred tedni
začel z zbiranjem prijavnosti med mladino. Komisija za delovne
akcije pri OK LMS je razposlala prijavnice vsem občinskim
komitejem in aktivom. Na sestankih aktivov mladina raz-
pravlja o delovnih akcijah in izbira najboljše iz svoje srede,
ki jo bodo zastopali na trasi. Tudi srednješolska mladina se
že pripravlja za akcijo. Po vseh šolah so že formirani ini-
ciativni štabi, ki bodo zbirali prijave in organizirali potrebne
seminarje za vodstveni kader brigad ter sodelovali pri raz-
ličnih manjših delovnih akcijah doma, še preden odidejo
na traso.

Mladinci in mladinke se lahko prijavijo v delovno akcijo
pri vodstvih svojih aktivov, občinskem in okrajnem komi-
teju in tako s svojim mladostnim poletom in navdušenjem
nadaljujejo gradnjo ceste »Bratstva in enotnosti«, delo naše
ljubezni in naše mladosti.

PRIZADEVANJE SUBJEKTIVNIH SIL ZA IZPOLNITEV PLANA

NAJVEČJE INVESTICIJE PREDVIDENE V INDUSTRIJI — NESORAZMERJE GLE-
DE USTVARJANJA NARODNEGA DOHODKA PRI KMEČKEM PREBIVALSTVU IN V
OSTALIH GOSPODARSKIH PANOGAH — VEČ SODELOVANJA S KMETIJSKIMI ZA-
DRUGAMI!

Osnovne smernice gospodar-
skega razvoja, ki jih predvide-
va letošnji družbeni plan so-
boške občine, temeljijo na do-
seženi rezultatih v lanskem
letu, kakor tudi na prizade-
vanjih subjektivnih sil, da v
vseh panogah gospodarstva
dosežemo že letos višino pro-
izvodnje, s katero smo računali
za leto 1961.

Vsa predvidevanja letošnjega
družbenega plana soboške
občine so realna, saj je druž-
beni plan vsklajen s proizvod-
nimi plani gospodarskih orga-
nizacij. Na temelju tako pla-
nirane proizvodnje se bo letos
družbeni brutoprodukt v so-
boški občini povečal v primer-
javi z lanskim letom za nekaj
čez 2 milijardi, narodni doho-
dek pa za okrog 700 milijonov
dinarjev, kar je pri družbenem
brutoproduktu nekaj manj,
pri narodnem dohodku pa ne-
kaj več, kot je predvideno do
konca petletnega obdobja. Po
posameznih panogah je pred-
viden največji brutoprodukt
v kmetijstvu in v industriji.

Investicije bodo dosegle le-
tos v gospodarstvu 68,5 odst.
in v negospodarskih panogah
76 odstotkov investicij predvi-
denih v letih 1957—1961. Veči-
noma se gospodarske investicije
nanašajo na rekonstrukcijo
tovarne mesnih izdelkov, to-
varne težke konfekcije in pri-
četek gradnje tovarne sadnih
sokov. Za vse omenjene in-
vesticije so sredstva že odobre-
na. Mimo tega omenja plan še
tovarno za predelavo peruti-
ne in jajc, gradnjo blagovnice
v Soboti in še nekatere manjše
investicije v gostinstvu in tr-
govini.

Kot enega najvažnejših ukre-
pov, ki bodo omogočili izva-
janje plana investicij v letoš-
njem letu, omenja družbeni
plan soboške občine združeva-
nje sredstev, ki bo ob sred-
stvih občinskega investicijske-
ga sklada omogočalo najema-
nje investicijskih posojil.

Glede na določene investicije
se bo povečalo letos tudi
število zaposlenih. Proizvodne
zmogljivosti se bodo povečale
predvsem v kmetijstvu in v
gradbeništvu. Z poslednjim
uvajanjem nagrajevanja po
učinku se bo povečala tudi de-
lovna storilnost v vseh pan-
ogah gospodarstva za 8 odstot-
kov. Računajoč na to, naj bi
se povečala tudi realna oseba-
na potrošnja in sicer za 10,5
odstotka v primerjavi z letom
1959. Ker v preteklih letih
osebna potrošnja ni dosegla
vsakoletnega 15-odstotnega po-
večanja, bo ob koncu letošnje-
ga leta dosežena le s 75 odstot-
ki po perspektivnem planu.

Ob izvajanju letošnjega
družbenega plana bo predvsem
važno, da vsi pristojni organi
spremljajo izvajanje plana in
vsaj ob vsakem tromesečju
analizirajo doseženo realizaci-
jo kot vse ostale postavke pla-
na.

S posebnim poudarkom ome-
nja letošnji družbeni plan so-
boške občine naloge v kmetij-
stvu. Ob nadaljnjem vlaganju
družbenih sredstev in ob po-
večanem sodelovanju kmeto-
valcev s kmetijskimi zadruga-
mi naj bi se povečala kmetij-
ska proizvodnja za 27,3 odstot-

ka glede na lansko leto. Ob
tem bo perspektivni plan letos
celo presežen.

Vendar, omenja predlog le-
tošnjega družbenega plana, do-
seženi brutoprodukt v kmetij-
stvu na enega zaposlenega še
vedno zaostaja za industrijo
in ostalimi gospodarskimi pa-
nogami. Okrajni družbeni plan
navaja, da se je odstotek kmeč-
kega prebivalstva v primerja-
vi z ostalim prebivalstvom
zmanjšal v Pomurju od prejš-
njih 77 na 66,6 odstotka. V so-
boški občini bo nekaj več kot
3000 aktivnih proizvajalcev v
gospodarstvu izven kmetijstva
ustvarilo 6,2 milijarde družbe-

nega brutoprodukta, dočim bo
znašal delež skoraj 22.000
aktivnih kmečkih proizvajal-
cev nekoliko manj. Se večja
razlika pa nastaja v narodnem
dohodku, kjer bo znašal od
skupnih 4,5 milijarde v kmetij-
stvu le 1,8 milijarde dinar-
jev. Ob tem postavlja družbe-
ni plan kot nujno še tesnejše
sodelovanje kmečkih proizva-
jalcev s kmetijskimi zadruga-
mi, pri čemer bo potrebno skr-
beti predvsem za doslednejše
izvajanje vseh agrotehničnih
ukrepov.

O predlogu letošnjega druž-
benega plana so razpravljali
na vseh zborih volivcev po va-
seh kot na zborih volivcev pro-
izvajalske skupine v podjetjih,
v klubu odbornikov in še na
nekaterih drugih forumih.

Zapisek z letne skupščine Občinskega odbora ZB v Ljutomeru

Plodnejše delo

Na letni skupščini Občinskega odbora Zveze borcev v Lju-
tomeru, ki je bila minulo soboto, je predsednik obširneje po-
ročal o delu odbora in posameznih organizacij. V poročilu je
zlasti poudaril, da mora biti delo posameznih organizacij in
članov še popolnejše ter, da morajo člani še aktivneje sode-
lovati v ostalih množičnih organizacijah.

Občinski odbor Zveze borcev v Lju-
tomeru je imel v minulem letu pre-
cej nalog. Poleg splošne skrbi za
spomeniško dejavnost je pripravil
proslave in praznovanja ter skrbel
za zbiranje zgodovinskega gradiva iz
NOB. Razen tega je imel še kopico
organizacijskih nalog. Dokaj težav za
odboru delale nekatere organizacije,
ki niso dosledno in pravočasno izva-
jale svojih nalog. Letos se je v ne-
katerih organizacijah pokazala po-
treba po organizacijski utrditvi.

Organizacije Zveze borcev v Lju-
tomeru, ki so bile v članstvu v letu
1959, so v minulem letu po-
svečile precej skrbi pripravi
proslav in praznovanj, nekoliko pre-
malo pa so se zavzemale za otroke
padlih borcev. Tudi za zbiranje zgo-
dovinskega gradiva se lani niso pre-
več zavzele. Na tem področju tudi
sekcija internirancev in ujetnikov ni
napravila kakih vidnejših korakov.
Naloga te sekcije je bila, da zbira
in ureja gradivo o koncentracijskih
taboriščih in zaporih ter daje pobu-
do za objavo tega gradiva, vendar se
sričo pomanjkljivih napotkov pri

delu ni znašla. Ker bo letos kongres
Zveze borcev, hkrati pa bomo pr-
slavili 15. obletnico osvoboditve, bo
dobro morale sekcije za zbiranje gra-
diva pohiteti s svojim delom.

Občinski odbor Zveze borcev v
Ljutomeru bo letos poskrbel tudi za
primerno proslavitev velike obletnice
osvoboditve ter pripravil odprto
spominskih plošč na nekaterih za-
menitejših partizanskih postojankah.
V okviru praznovanja 15. obletnice
osvoboditve bo priredil tudi prime-
na predavanja in razgovore o NOB.
Letos bodo tudi organizacije poski-
bele za svojo utrditev ter obnovo
izvajanje nalog.

Delegati so med razpravami pred-
lagali, da naj bi gospodarske orga-
nizacije namesto vencev, ob sveč-
nostih in praznikih, podelile sredstva
za ureditev grobišč in pomoč vojnim
sirotam. Predlagali so tudi, da naj
bi člani ZB sodelovali tudi v raznih
komisijah ter, da naj bi knjižnice
razpolagale tudi s knjigami, ki opi-
sujejo dogodke iz NOB. Ob koncu
so izvolili tudi novi upravni odbor
Muzeja NOB.

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Casopisno založniško podjetje

Pomurski tisk v Murski Soboti

Direktor Jože Vild

Urejuje uredniški odbor

Odgovorni urednik Stefan Balažič

List pošiljamo vama po predplačilu — Nenaročenih

rokopisov ne vračamo in ne odgovorjamo zanje.

Uredništvo: Murska Sobotica, Kočljeva ul. 7, telefon 438 —

Naročniki in oglašni oddelci: Murska Sobotica, Kočljeva ul. 7 —

Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev,

za inozemstvo letno 1000 din. — Tek. račun pri Komunalni

banki v Murski Soboti št. 605—70

1—345

Delegati in gostje med razpravo (Občni zbor KPZ Ljutomer)

že prihodnji mesec. Trenutno po-
manjkanje močnatih krmil rešuje ve-
čina kmetov z dodajanjem mleka ter
majhnih količin krmil, ki so na raz-
polago, nekatere zadruga pa so se
odločile za ureditev majhnih obratov
za predelavo in sestavo krmil.

Med razpravo so se delegati
zavzemali predvsem za razši-
ritev in večjo gospodarsko moč
kmetijskih zadrug ter za razši-
ritev pogodbenega sodelova-
nja in lastne proizvodnje. Predlagali so, da naj bi zadruga
uredile začasna pitališča v
raznih lopah in neizkoriščenih
skednjih, kjer je pitanje prav
tako uspešno kot v modernih
hlevih. Kritizirali so tudi ne-
katere kmetovalce, ki kljub
minimálnim hektarskim dono-
som nečesto preiti k sodobni
pridelavi. Delegat iz zadruga
Radoslavci je omenil, da bo
zadruha v kratkem prevzela
mlino v Radoslavcih ter v njej
uredila skladišče ter manjši
obrat za predelavo krmil.

Predsednik OZZ STEFAN
ANTALIC je opozoril, da naj
se zadruga in poslovna zveza
že zdaj pripravljajo za pre-

Predsednik občine Ljutomer,
TONE TRUDEN je uvodoma
podčrtal, da bo potrebno najti
ter zbrati dovolj sredstev za
samoudeležbo pri investicijah
za gradnjo centralnega zadrug-
nega sadnega skladišča. Pri
tem naj bi tudi zadruga, četudi
v obliki posojila, prispevale
sredstva, ki jih imajo na raz-
polago. Poudaril je tudi, da je
potrebno pri organiziranju
kmetijske proizvodnje pred-
vsem povečati zadrugne okoli-
šje in to z združitvijo zadrug.

Podpredsednik OLO JOSKO
SLAVIC se je zavzemal pred-
vsem za pospešitev kmetijske
proizvodnje in to z upošteva-
njem raji-
zacije. Poudaril je, da bo
lastno udeležbo prispeval del
sredstev okrajni ljudski odbor
iz sklada za pospeševanje kme-
tijstva. Ko je govoril o uvaja-
nju lastne zadrugne pridelave
ter o nadaljnjem utrjevanju po-
godbenega sodelovanja, je do-
dal, da morajo zadruga pri

Povečanje proizvodnje in družbenega standarda

(Nadaljevanje s 1. strani)
meznih obratov. Obrtna proiz-
vodnja bo letos porasla v to-
likšni meri, da bo za 55 % pre-
segla proizvodnjo petletnega
perspektivnega plana.

V obrti so predvidene in-
vesticijske naložbe v višini 138
milijonov dinarjev. V okviru
stanovanjskih skupnosti pa
naj bi začeli ustanavljati tudi
razne servise.

Promet v gostinstvu se v Lju-
tomeru občini ne bo znatne-
je povečal. Zaradi precejšnje-
ga obiska domačin in tujih gos-
tov bo gostišče »Jeruzalema«
opremilo in uredilo gostišče
na Jeruzalemu. V ta namen
namerava do začetka sezone
investirati pol drugi milijon
dinarjev. Ker pa ta sredstva
za dokončno ureditev še ne
bodo zadoščala, bo potrebno
še letos zagotoviti podjetju
okrog 5 milijonov dinarjev. Za
razvoj turizma pa je predvi-
deno tudi izboljšanje cest ter
ureditev mesta in okolice.

Za komunalno dejavnost je
letos predvidenih 18 milijonov
dinarjev. Ta sredstva se bodo
porabila predvsem za gradnjo
zaprtga kopališča, gradnjo
mrtašnice, dograditev Ormo-
ške ceste in pločnikov.

Letos bo v Ljutomeru dogra-
jen 12-stanovanjski blok na
Ormoški cesti, novo poslopje
na Prešernovi cesti, VG Lju-
tomer in Agrotehnika-servis
pa bosta s sredstvi sklada za
gradnjo stanovanj zgradili dva
6-stanovanjska bloka v Lju-
tomeru. Stanovanjska skupnost
bo predvidoma že letos uredila
otroško igrišče ter pričela s
pripravami za ustanovitev sta-
novanjske zadruga. —ko

HRUSCEV V NEW DELHIJU — Sovjetski ministri predsestnik je pred dnevi zaključil obisk v Indiji, nato pa krenil v Burmo in od tod v Indonezijo, kjer se mudi sedaj. Na sliki: Hruščev (levo) in indijski premier Nehru (v sredini) na sovjetski razstavi

Zgovorne številke

STIKI SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE S TUJIMI DELAVSKIMI IN SOCIALISTIČNIMI GIBANJI

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije ves čas meni, da je nujno razvijati različne oblike sodelovanja in stikov s socialističnimi strankami in delavskimi gibanji na svetu ne glede na ideološke razlike, če gre za resnično enakopravnost in če se ne kažejo želje po vmešavanju v notranje zadeve posameznih strank. Zato ni čudno, če je od konca IV. kongresa Socialistične zveze obiskalo našo državo več kot 60 delegacij in več predstavnikov socialističnih, delavskih in drugih strank.

V istem času je več delegacij, ozir. predstavnikov Socialistične zveze obiskalo socialistične in delavske stranke v tujini. Gre za neuradna srečanja, ki utrjujejo medsebojne stike.

SZDL je v razgovorih posebno poudarjala, da je treba zamenjati predavatelje, ki lahko v marsikateri pomagajo razjasniti stališča ter prenašajo izkušnje. Na drugi strani se skuša predvsem seznaniti s pogoji, pod katerimi nastajajo in se razvijajo različne akcije in gibanja za mir na svetu. Na teh načelih podpira vsa gibanja, ki zbirajo okrog sebe napredne sile.

Predstavniki Socialistične zveze so n. pr. sodelovali na sestanku Sveta za mir na Ceylonu, na Azijsko-afriški konferenci solidarnosti v Kajiru, Kongresu za razorožitev in mednarodno sodelovanje v Stockholmu, na IV. in V. svetovni konferenci proti vodikovim in jedrskim bombam na Japonskem itd. Prav tako so se udeležili sestankov Protikolonialne lige dežel Sredozemlja in Srednjega vzhoda, ki sta bila v Atenah, oziroma v Rimu, ter regionalne mirovne konference v Oslu.

Razen tega je SZDL uredila stike z naprednimi gibanji in organizacijami v nekaterih deželah Bliznjega vzhoda, Afrike in Latinske Amerike. Tako je n. pr. odprla sodelovanje z

Nacionalno unijo Združene arabske republike, stranko Neodestur v Tunisu, Stranko Istiklal v Maroku, Fronto nacionalne osvoboditve v Alžiru, Libanonsko socialistično stranko, s Socialistično stranko Čila itd.

Lani so Jugoslavijo obiskale delegacije burmanske socialistične stranke, socialistične stranke Ceylona, izraelske progresivne stranke, japonske in indijske socialistične stranke itd. Delegacija Socialistične zveze je ob koncu lanskega leta

obiskala Indijo, Nepal in ZAR.

Spomladi lani je bila na pobudo SZDL ustanovljena Jugoslovanska liga za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov. Predstavniki lige so uredili koristne stike z voditelji svetovnega odbora za zaščito miru in predstavniki Italijanskega gibanja za mir.

Ob koncu lanskega leta je bila Jugoslovanska liga za mir organizator III. protikolonialne konference Sredozemlja in Srednjega vzhoda v Beogradu. Konferenca je dala pomemben delež protikolonialističnemu boju na svetu. Na pobudo lige je prišlo tudi do srečanja s predstavniki Gibanja za mir v Bolgariji, pričeli pa so urejati tudi stike s podobnim romunskim gibanjem.

OD TEDNA DO TEDNA

UMRL DANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK

V petek zvečer je umrl predsednik danske vlade Christian Hansen. Rodil se je 1. 1906 v delavski družini. Izučil se je tipografske obrti l. 1925, nato pa si pridobil na delavskem vseučilišču višjo izobrazbo. Pri delu socialdemokratske stranke in sindikatov je sodeloval od l. 1920. Za sekretarja stranke so ga izvolili leta 1929, leta 1935 pa je postal predsednik stranke in vlade.

Pokojnik je bil l. 1938 na uradnem obisku v naši državi in se zavzemal za dansko-jugoslovansko sodelovanje.

LAKOTA GROZI

V razmeroma težko dostopni indijski državi Asam na severu, na meji med Burmo in Vzhodnim Pakistanom, grozi lakota, saj je nekaj ljudi zaradi nje umrlo. Sedaj so vrgli iz letal več sto tisoč kg živil, posebno riža in drugih žit. Kakor je izjavil predsednik Nehru v skupščini, so nastale težave s prevozom hrane v težko dostopne kraje.

Po izjavi asamskega vladnega predsednika so podgane uničile vsa žetva. Vlada se je obrnila na Burmo in Pakistan s prošnjo, da bi lahko preko njunega ozemlja dovažali živila. Sodi, da je z lakoto prizadetih 250.000 prebivalcev.

TUDI AZIJSKE DRŽAVE

Ko je v mestu Surabaji na otoku Javi pozdravil sovjetskega ministrskega predsednika, je indonezijski

KRUTA RESNICA

FRANCOSKO PRAVOSODJE V RESNI KRIZI — KDO BO BRANIL ALŽIRSKO BORCE PRED VOJAŠKIMI SODIŠČI? — ZADNJI TRIJE BRANILCI IZ STRAHU PRED ARETACIJO POBEGNILI V SVICO

»Če ne bi pobegnili, bi nas zaprli.« je izjavil francoski odvetnik Jacques Vergès, ko je pred dnevi prekorajčil švicarsko mejo. Pridružil se je dvema kolegom, ki sta iz podobnih razlogov zapustila Francijo že prej. Branili so pred vojaškimi sodišči borce alžirske osvobodilne armade, ki so jih Francozi zajeli v boju ali pri diverzantskih dejanjih ter jih postavili pred sodišče.

Življenje onih ljudi, ki so si upali v času podvojene gonje proti alžirskemu osvobodilnemu gibanju in njegovim simpatizerjem nastopiti kot branilci, visi tako rekoč na nit. Spomnimo se samo odvetnika Audija, po rodu Alžirca, ki so ga »neznanci« ubili, policija pa doslej še ni našla morilca. Tik pred znanim uporom alžirske desnice proti pariški vladi so v Alžiru zaprli odvetnika Ben Abdala, dva dni pozneje pa še odvetnika Mohameda Usedika.

Odvetnikom so že dalj časa grozili v anonimnih pismih s smrtjo. V enem izmed pism s »neznanci« celo omenili vrstni red, po katerem bodo likvidirali alžirske pravne branilce. Prizadeti so se obračali na sodišče po pomoč, vendar brez uspeha. Razen tega so jih vojaški tožilci ovirali na vsakem koraku, tako da niso mogli opravljati svoje dolžnosti, kot bi bilo treba.

Ni dvoma, da so branilci v razgovoru z obtoženci zvedeli marsikatero resnico, ki meče žalostno luč na ravnanje z ujetniki v zaporih in na zasliševanjih. O položaju v koncentracijskih taboriščih in na

takoimenovanih »zbirnih taboriščih« je pred meseci poročala posebna komisija Mednarodnega Rdečega križa, ki je navzlic kolikor toliko dostoj-

nemu jeziku ugotovila marsikaj nečloveškega. V terek je glavni tajnik OZN Hammarskjöld na zahtevo azijsko-afriške skupine držav pri Združenih narodih razdelil med članice sestavek francoskega časnika »Le Monde« o zaupnem poročilu, ki ga je komisija Mednarodnega Rdečega križa izdelala za interno uporabo. Med drugim govori o mučenju pri zaslišanju.

»Afriška goba« — Posnetek eksplozije atomske bombe, ki so jo Francozi preizkusili v Afriki. Radiacija nad Saharo se je 48 ur po poizkusu počela za 50 odst. Radioaktivni oblak se je pričel premikati proti Turčiji, delno pa tudi v smeri Južne Azije. Ni dvoma, da bomo lažje posledice čutili tudi pri nas

TELEGRAMI

DUNAJ — Dunajska policija je odkrila neonacistično organizacijo »Soziale Ordnungsbewegung« ter tajno tiskarno, v kateri so razmnoževali nacistično propagandno literaturo. (Tanjug)

LONDON — V Angliji nameravajo zgraditi potniško letalo z nadzvočno hitrostjo. Sedaj proučujejo posamezne načrte. (AFP)

WASHINGTON — Ameriška vlada bo sprejela nove predpise pri preverjanju lojalnosti delavcev in uslužbencev, zaposlenih pri delih za potrebe narodne obrambe. (Tanjug)

GANJA — Francoska podjetja, ki delujejo v Gani, ne bodo smela več nabavljati blaga v Franciji. Gre za ukrep zaradi francoskega atomskega poizkusa v Sahari. (Reuter)

TRST — Nad izlivom Soče v Jadransko morje sta pri urjenju tresli na tla dve vojaški letali italijanske vojske. Pilota sta se ubila. (Tanjug)

EISENHOWER v Južni Ameriki

Predsednik ZDA Eisenhower se te dni mudi na desetdnevnem uradnem obisku v Južni Ameriki. Obiskal bo najprej Brazilijo, zatem pa še Argentino, Urugvaj in Čile. Spremljajo ga zunanji ministri Herter in sedem članov nacionalnega posvetovalnega odbora za medameriške odnose.

Boj za politično in gospodarsko neodvisnost je zajel tudi Latinsko Ameriko, ki je močno zaostala in je s svojim gospodarstvom predvsem podrejena ameriški kapitalu. Ameriške petrolejske, rudarske in druge družbe so položile več kot 10 milijard dolarjev kapitala in že nekaj desetletij izkoriščajo tamkajšnje surovine in ceneno delovno silo. Počasi gospodarstvi in socialno-družbeni razvoj na tej celini prija ameriškega kapitala. Vgnezdil se je v onih panogah gospodarstva, ki v kratkem času dajo velike dobičke.

Toda Južna Amerika želi pospešiti razvoj svojih nacionalnih sil. Ta boj je povezan z bojem za boljše življenjske pogoje, za enakopravnost o mednarodnih odnosih in za solidarnost vseh ameriških dežel. V Braziliji in drugod ne poudarjajo kar tako, da morajo ZDA spremeniti svoj odnos do južnoameriških dežel in jim pomagati pri njihovem splošnem razvoju. Obdobju izkoriščanja naj sledi »oseameriška solidarnost«, pri čemer naj bi prav Američani s svojo razvito industrijo in visoko življenjsko ravni odigrali odločilno vlogo.

Pred letom je podpredsednik Združenih ameriških držav Nixon doživel na južnoameriški turneji neljubo presenečenje. Ponekod so ga sprejeli s protiameriškimi demonstracijami in celo kamenjem. Sedaj to ni bil odraz sovražnosti proti njemu osebno

tempeč proti amerškemu zapostavljanju južnih sosedov in diskriminaciji do njihovega gospodarskega razvoja. Predsednik ne bo obiskal onih dežel, ki so bile »neoljudne«. Razen tega so v Washingtonu spremenili svoj odnos in nameravajo podpreti nacionalni razvoj južnoameriških dežel.

V razgovoru z brazilskimi gostitelji je predsednik predložil predlog brazilskega predsednika Kubitke o tako imenovani »oseameriški operaciji«, po kateri naj bi južnoameriške dežele lažje dobile ameriška posojila in tehnično pomoč. Brazilski predlog je pač upošteval resnico, da z združenimi močmi oči dosežeš, zato je v svojih predlogih zajel vsa Južno Ameriko.

Sreda niso zanimivi sami gospodarski problemi. Konec nacističnega režima na Kubi in prihod na oblast novega, revolucionarnega, je onel o ameriško-latinskoameriške odnose nov element. Pravi o prizadevanjih ameriških gospodarstvenikov in de la političnih krogov, da bi vlada predsednika Castra padla, govore o tem, kako močno je v resnici vmešavanje tujih — o konkretnem primeru ameriških krogov — o notranje razmere spoobnih južnoameriških dežel. V Washingtonu sicer uradno trdi, da nimajo ničesar proti režimu, toda praksa kaže da temu ni tako.

Eisenhower bo brez dvoma slisal tudi mnenje ostalih južnoameriških dežel o tem. Vsekakor pa bo obisk ameriškega gosta onel o odnosu ZDA do Južne Amerike novega duha in — tako vsaj upajo — nove prijeme.

PORT SAID — V Port Saidu sta trčili zaradi goste megle francoska ladja-cisterna in britanski tanker. Nesreča ni zavrla plovbe po prekopu. (AFP)

AMERISKA LETALA NAD KUBO

Pred dnevi se je zrušilo na kubanska tla letalo, ki je priletelo z vojaškega letališča s Floride (ZDA). Nameravalo je z zažigalnimi bombami zažgati nasade sladkornega trsa. Dva ameriška pilota sta se ubila. To kajpada ni prvi primer takih napadov od dne, ko je kubanska

AMERISKA LETALA NAD KUBO

Pred dnevi se je zrušilo na kubanska tla letalo, ki je priletelo z vojaškega letališča s Floride (ZDA). Nameravalo je z zažigalnimi bombami zažgati nasade sladkornega trsa. Dva ameriška pilota sta se ubila. To kajpada ni prvi primer takih napadov od dne, ko je kubanska

AZIJA LETA 1980

Združeni narodi so pred nedavnim izdali zanimivo razpravo izvedencev za nacionalna vprašanja pod naslovom »Prebivalstvo Azije in Daljnega vzhoda 1950—1980«, v kateri se ukvarjajo z razmeroma hitrim razmnoževanjem tamkajšnjih narodov. Na azijski celini je v dvajsetih letih tega stoletja živelo približno 51% svetovnega prebivalstva, l. 1950 približno 53%, l. 1980 pa jih bo živelo 55%.

Izvedenci jemljejo pod pojem Azije in Daljnega vzhoda vsa azijsko celino brez Sibirije in brez Bliznjega in Srednjega vzhoda. Gre za šestino skupnega kopna na Zemlji z več kakor 1,3 milijarde prebivalcev. Povprečna naseljenost znaša 70 prebivalcev na kvadratni kilometer, medtem ko znašajo te številke v SZ, Severni Ameriki in Latinski Ameriki 9, oziroma 15 v ostalem svetu.

Azijsko-daljnovzhodno območje je po velikosti približno enako SZ, Severni in Južni Ameriki, ima pa sedemkrat več prebivalcev. Zato je Azija izrednega pomena za sodobna populacijska gibanja v svetu in tudi odločilno vpliva nanje. Podatki kažejo, kako težki so mednarodni problemi v tem delu sveta, ki je razmeroma močno zaostal in nujno potreben pomoči močnejše razvitih dežel.

V omenjenih azijskih in daljnovzhodnih območjih se je prebivalstvo posebno močno razmnožilo od l. 1920 sem. Tedaj so našli kakih 991 milijonov ljudi. L. 1950 se je ta številka povzpela na 1.317 milijonov. Nato je — sorazmerno hitreje — kakor kjer koli drugje rastle in rastle. L. 1985 bo dosegla 2.268 milijonov.

Izvedenci so razčlenili posamezne azijske dežele in dobili tako sliko: Kitajska — Izvedenci izhajajo iz l. 1953, ko je dežela imela 585

milijonov prebivalcev. L. 1983 naj bi imela 800 milijonov, po računih nekaterih pa celo 1.287 milijonov, kolikor danes znaša vse prebivalstvo Azije in Daljnega vzhoda.

Ceylon — Tu se bo prebivalstvo od danes do l. 1980 podvojilo. Pri tem upoštevajo možnost, da se utegne smrtnost hitro zmanjšati (tedaj bi bilo l. 1980 19,20 milijonov prebivalcev) ali pa le počasi upadati (tedaj bo l. 1980 17—18 milijonov ljudi). Danes šteje dežela 9,2 milijona ljudi.

Tako so sprejeli Nixona lani v Caracasu (Venezuela): z demonstracijami proti ZDA. Kaj takega predsednik Eisenhower ne bo doživel...

Izvedenci OZN sodijo, da bo kitajska prebivalstva l. 1971 obstalo na 900 milijonih, najkasneje pa l. 1980.

Japonska — Sodijo, da se bo število prebivalcev, ki je l. 1953 znašalo 82,3 milijona, l. 1980 približalo številki 102,7 milijona. Za to deželo je značilno, da je proti koncu druge svetovne vojne doživela velik padec porodov, nato pa v letih 1947-48 pravi »vzpon«. Zatem je vzporedno s

padcem smrtnosti padlo tudi število rojstev. L. 1957 je bilo le za polovico toliko porodov kakor v vrhunskem letu 1947.

Ceylon — Tu se bo prebivalstvo od danes do l. 1980 podvojilo. Pri tem upoštevajo možnost, da se utegne smrtnost hitro zmanjšati (tedaj bi bilo l. 1980 19,20 milijonov prebivalcev) ali pa le počasi upadati (tedaj bo l. 1980 17—18 milijonov ljudi). Danes šteje dežela 9,2 milijona ljudi.

Indija — Če vzamemo število 400 milijonov za izhodišče, bo dežela l. 1970 štela vsaj 500 milijonov ljudi, l. 1980 pa 600—700 milijonov.

Pakistan — Pakistansko prebivalstvo bo v dveh desetletjih naraslo od sedanjih 80 milijonov na 145 milijonov, morda pa tudi na 170 milijonov. Do l. 1980 lahko pričakujemo, da se bo prebivalstvo podvojilo.

Burma — Zanj je velja isti pri-

mer. Njenih dosedanjih 18—19 milijonov ljudi naj bi se pomnožilo na 38—40 milijonov.

Indonezija — Dežela bi utegnila postati peti ali šesta dežela z največjim številom prebivalcev na svetu (za Kitajsko, Indijo, ZSSR in ZDA). Sedaj ima kakih 90 milijonov prebivalcev, do l. 1980 pa naj bi se to število po opreznih računih povzpelo za 55% — na 138,3 milijonov. Manj opreznih računov kažejo celo število 159,7 milijona.

Po vsej Jugovzhodni Aziji, razen v Singapuru, je porast prebivalstva najhitrejši na FILIPINIH. Tam bi utegnili sedanjih 26 milijonov porasti na 47,6 milijona. SIAM bo bržkone podvojil število prebivalstva od približno sedanjih 19 milijonov že l. 1975, vsakakor pa l. 1980.

V dvajsetih letih tega stoletja je bilo na Zemlji 1810 milijonov ljudi. Prebivalci ene šestine Zemlje na azijsko-daljnovzhodnih območjih se že danes približuje tej številki. V prihodnjih 20 letih pa bo število 2268 milijonov.

Prebivalstvo se množi na vseh celinah. Ta porast poteka vzporedno s procesom napredka. Vendar raste število prebivalstva posebno močno ravno na območjih, ki ne napreduje dovolj hitro v primerjavi z ostalim svetom, temveč celo zaostaja. V nerazvitih deželah se je povprečni nacionalni dohodek v zadnjih sedmih letih povečal za 10%. Zastoj industrijskega razvoja za hitrim povečanjem števila prebivalstva je zelo nevaren, saj povzroča stalne krize. Zato napredni svet tudi vse bolj odločno postavlja zahtevo, da je treba čimbolj učinkovito reševati taka velika vprašanja, kot so razlike med nerazvitimi in razvitimi deželami z novimi pogledi na svet kot celoto.

Iz kulturnega življenja naših vasi

SKRB ZA IZOBRAŽEVANJE IGRALCEV

Apače sodijo med najbolj razgibana kulturna središča v našem okraju. To najbolj dokazuje delo treh dramskih skupin pri kulturno-prosvetnem društvu v Apačah. Apaški igralci so lani, kakor tudi letos, uprizorili več iger, s katerimi so gostovali v okoliških krajih, navezali pa so tudi stike z igralci pri Lenartu kamor hodijo gostovat. Doslej so apaški igralci uprizorili igre v Zgornji Savinjski, na Sladkem vrhu, Sentilju, v Stogovcih in v Črncih. Preteklo nedeljo so uprizorili komedijo »Dobrodošla Miss Agata«, v kratkem pa bodo naštevali še »Babilonski stolpe«. Dramsko skupino apaškega kulturno-

prosvetnega društva vodijo Mira Lesjakova, Marija Lapoš in Marija Črešnjak. Prosvetno društvo, ki ima okrog 60 članov, je organiziralo pred nedavnim tudi šahovsko sekcijo ter več predavanj o naprednem gospodinjstvu. Letos si bodo prizadevali apaški igralci ogledati več predstav v mariborskem gledališču. Društvo je preskrbelo za nekoliko cenejše prevoze z avtobusi do Maribora in nazaj. Namen skupinskih obiskov v mariborskem gledališču je predvsem v tem, da se igralci seznanjajo z igralsko umetnostjo.

LEMERJE

V Lemerju pripravljajo uprizoritev komedije Pera Budaka: Klopčič. Komedija sama scensko in kostumsko ni preveč zahtevna, zahteva pa dobro poznavanje vlog, kar seveda postavlja mlade igralce Lemerja pred težke naloge.

MORAVCI

Isto komedijo namerava našteudirati tudi mladinski aktiv v Moravcih in na Suhem vrhu.

VERZEJ

V Verzeju so za knjižnico prosvetnega društva uredili nove prostore. Prostor sicer ni najboljši, ker je vlažen, vendar pa je mnogo bolj prikladen za izposojanje knjig in čitalnico. Letos bi društvo tudi rado uredilo oder in uprizorilo vsaj tri večja dramska dela. Sedaj pripravlja Župančičevo »Veroniko Deseniško«.

MAČKOVCI

Prosvetno društvo iz Mačkovec je preteklo nedeljo uprizorilo igr »Begunka«, uprizoritev si je ogledalo nad dve sto ljudi. Po uprizoritvi so priredili prosto zabavo s plesom.

Lep uspeh mladine v VUČJI VASI

Pred nedavnim so imeli mladinci v Vučji vasi svoj sestanek. Pogovorili so se o uspehih in o bodočem delu. Na področju prosvetnega dela so mladinci že zelo dosti naredili. Lansko leto so uprizorili dve igri in sicer: »Kdo mu je kriv« in »Veseli večeri«, s katerim so gostovali tudi v Krogu. Za leto so sklenili še bolj poživiti prosvetno delo, poleti pa se bodo odpravili tudi na poučni izlet.

Za uvod v letošnjo dramsko sezono so igrali dramo »Ugasle noči«, ki so jo pripravili skupaj s prosvetnim društvom »Janez Cuk«. Predstava je lepo uspela, čeprav so v Vučji vasi skromni pogoji za uspešno kulturno-prosvetno delo, saj morajo igrati kar v šoli. Razen tega pa jim primanjkuje še režiserjev. Z igr »Ugasle noči« so gostovali tudi v Logarovicah. Sedaj se uče novo igr »Ad acta«. Z njo bodo najprej nastopili doma, potem pa še kj drugje.

Razen tega v Vučji vasi mladina uspešno vodi tamburaški

zbor, lutkovni krožek in ljudsko knjižnico, katere je odprta vsako nedeljo. Popravili in olepšali so tudi oder.

S. K.

PRECETINCI

Prejšnjo nedeljo je PGD Precetinci uprizorilo dramo iz narodnoosvobodilne vojne »Vrnil se je«. Vaščani so bili z uprizoritvijo zelo zadovoljni. Saj so igralci skrbno pripravili uprizoritev.

UPRAVIČENO ALI NE?

Prosvetno društvo Grad nam je sporočilo, da trditve, navedene v članku »Naši knjižničarji o knjigah« (objavljeno v 5. številki Pomurskega vestnika, stran 3) o Prosvetnem društvu pri Gradu niso utemeljene. V dopisju nam sporočajo, da »so bila obljubljena sredstva samo za knjižnico, a od tega nismo dobili ničesar.«

Nasprotje s tem, kar so sporočili predstavniki PD Grad,

ŠIROK RAZMAH IZOBRAŽEVANJA

Delovni ljudje, pa najsi bodo to delavci, uslužbenci ali kmetje, si vedno bolj prizadevajo izpopolniti svoje znanje, kajti vedno bolj jasno jim postaja, da bodo novim problemom in vprašanjem, ki jim jih zastavlja splošen družbeni razvoj, kos le tedaj, če si svoje znanje, pridobljeno pred desetletji, nenehno bogatijo z raznimi oblikami izvenšolskega izobraževanja, ki jim ga nudijo za to zadolženi zavodi in družbene organizacije. V Jugoslaviji imajo nedvomno največ zaslug za izvenšolsko izobraževanje razne oblike delavskih in ljudskih univerz. Seveda pa ne smemo pri tem pozabiti deleža raznih političnih organizacij kot so SZDL, ZKJ, LMS in raznih oblik prosvetnih društev.

Vedno večja potreba po usposlovanju kmetijskih zadrug je ustanovitvi tovrstnega izobraževanja. Obiskovalo 42 prijavitelcev in

V večerni politični šoli v M. Soboti

ževalnega zavoda v Pomurju je narekovala ustanovitev Ljudske univerze v Murski Soboti. Čeprav je poteklo komaj leto dni od ustanovitve, so kljub dejstvu, da je zavod v povečanem obsegu začel delovati, vidni plodovi njegove uspešne delovanja.

Želja naših državljanov, obvladati vsaj en tuj jezik, je narekovala organizacijo tečaja nemškega jezika, ki ga trenutno obiskuje 25 ljudi. Tudi za angleščino je veliko zanimanje, posebno v Ljutomeru, toda zaradi pomanjkanja profesorjev angleščine tega ni mogoče izvesti. V Ljutomeru bodo pričeli tečaj angleščine s pomočjo magnetofona in gramofonskih plošč.

Na tečaj za dosego višje kvalifikacije v elektrostroki se je prijavilo 30 slušateljev. Tečaj je v polnem teku, pouk pa bo končan maja. Tečaj za knji-

je bil končan sredi februarja. Za odrasle, ki nimajo popol-

V NOVEM KLUBU LJUDSKE UNIVERZE V LJUTOMERU RAZVEDRILO ZA VSAKOGAR

Pred nedavnim je Ljudska univerza v Ljutomeru odprla v poslopu na Glavnem trgu sodobno opremljen in prijazno urejen klub. Ustanovili so ga z namenom, da bi poživili družabno življenje, saj meščani razen kina in gostilne, skorajda niso imeli drugega zabavišča.

Program, poleg tega pa je dvakrat na teden tudi program za šolske otroke. Za sestavo programa ima klub posebno 7-člansko komisijo, ki se posebno trudi, da bi se obiskovalci čim udobneje počutili. Kot kaže praksa minulih nekaj dni, ima komisija pri svojem delu uspeh, saj je od

ozkotračni kinoprojektor, ki naj bi predvajal vsak teden, po določenem programu, znanstvene in poučne filme. Na otvoritev so povabili tudi predstavnike in zastopnike gospodarskih organizacij in ustanov, da bi se z njimi povezali ter nudili članom kolektivov brezplačne kinopredstave, ki bi

Prijetni so večeri v novem klubu Ljudske univerze Ljutomer

Novi klub je to vrzel domača premostila. Poleg revij razpolaga s televizorjem, radijskim sprejemnikom, magnetofonom, skratka: nudi razvedrilo vsakomur. Odrasli lahko vsak dan gledajo televizijski

otvoritve, ki je bila 15. februarja, obiskalo klub preko 500 ljudi. Klubski prostor lahko ob normalnih prilikah sprejme kar 40 ljudi, lahko pa celo več.

V kratkem bodo nabavili še

lahko precej prispevale k njihovem strokovnemu izpopolnjevanju.

Novi klub, ki je vsekakor med prvimi v Pomurju, je Ljutomerčanom brez dvoma v zadovoljstvo.

-ko

V žetev so ga zavedla lažna čustva.

Mein je, da je za srečo dovolj to, da je dekletu povsem podobno svoji mrtvi sestrji, njegovi veliki vojni ljubezni. Imela je iste oči, ki so imele barvo mandeljnov ali medu. In do holičine znanje vrelce smeha v njih. In lasi kot težak slap najboljše zamlaklo zlatega vina.

Zelal si je nemogoče. Poskušal je zbrati čudežno piščalo, ki se je razlila iz razbitega vrča in jo do poslednje kapljice preliti v drugi, prav takšen vrč. Odžejati se je poskušal iz iste posode. In potreben je bil čas, preden je spoznal, da se tokočina iz razbitega vrča razlije in razkropi in je ni mogoče več zbrati. Žejen človek se mora zadovoljiti z drugim napojem iz druge posode.

V začetku tega ni vedel in zato se je oženil z mlajšo sestro mrtvega dekleta. Prve dni je bil srečen, zdela se mu je povsem srečna. Zlasti na večer, ko sta se sprehajala ob reki in je gledal pred seboj visoko, vitko postavljeno ženo in njeno hojo, njeno bojo, lahкотno, zračno kot gibanje sončnice v vetru. Svoji ženi bi moral obleči še zeleno vojaško bluzo in belo srajco z ovratnikom nazven, stisniti njen ozki pas z vojaško opasico in — utvara bi bila popolna. Stopal bi z njo v partizanski koloni.

Tre prve dni je bil zadovoljen kot ljubitelj lepe umetnosti, ki je po naključju odkril dobro reprodukcijo starega mojstra in ne ve ali pa noče vedeti, da je njegova slika lažna. Toda čas je bil sodnik, ki mu je pokazal, da je med originalom in reprodukcijo velika razlika. Čas je postopoma odkril pomoto in pokazal, da njegovi ženi manjka vse tisto, kar sta navdušeno in domišljivo pripisovala ljubljenu bitju. Brez tega je bila njegova žena povprečna, toda mar takih ni mogoče najti mnogo?

Prvi znaki njegovega razočaranja so se pokazali nepričakovano. Mlada žena ga je neke noči prebudila iz globoknega spanja. Bila je vsa preplašena. »Prosim te,« je rekla, »poglej, kdo tako vztrajno zvoni na vratih. Hotela sem pogledati, a sem se preveč bala.«

Bilo je okrog dveh po polnoči. Zvonje je zopet zvonil, rezko in neprijetno zlasti v tem nočnem času. Nek pijanec je začel v njuno nadstropje, ko se je mož vrnil v posteljo, je mlada žena še vedno trepetala. Jezil se je, ker ga je brez varstva zbudila. Ni je miril, njen strah ga je pričel žaliti.

»Kaj je in strašnega,« je rekel, »če je še dalje govorila, kako se je prestrašila. Zvonjenje ponoči, velik čudež! Niso prišli pote.«

Dolga ni mogel zaspati. Spominil se zadnjem času odmaknjenosti, so ga pričeli preganjati. Živo se je spominil noči, o kateri mu je ona pripovedovala. Bil je prav tako mrzel december. In natanko ob dveh po polnoči.

Zvonje. Tako ostro in dolgo je zvonila samo policija. Njeno hišo so dobro poznali. Iskali so brata, prijatelja, sorodnike, tovariše, gradivo, bombe, celo žubovske rabine. Prihajali so brez cilja in povelja, kakor iz navade. Tokrat so imeli povelje. Prišli so, da bi aretirali njeno tovarišico, hudo bolno dekle, ki jo je ona skrivala in negovala.

Preprečila je, da bi jo odvedli.

»Nje ne morete odpeljati. Poglejte, komaj je še živa. Če je nekdo kriv, ni ona, ampak jaz. Odpeljite mene.«

Fahrija Jovanović:

Odmev vojne ljubezni

Takšna je bila vedno. Pogumna, predrzna. Njen čas je postavil pogum na čelo spreveda vseh vrlin in ona je stopala med prvimi. A njegova žena? Kakšna razlika! Hotel ji je reči, da bi lahko bila vrednejša svoje sestre, toda njenega imena ni nikdar omenil. Njegova žena niti ni vedela za to ljubezni, ki je bila kratkotrajna in gotovo skrivna. Od te noči je njegova iluzija hitro kopnela. Dotlej se je podzvestno trudil, da bi v svoji ženi odkril vedno nove in nove podobnosti z njo. A sedaj je zavestno in kakor sebi navkljub odkrival na njej nekaj drugega, tujega, njenega osebnega. Nekoč se mu je zdela, da njene oči sploh niso blestele in temne kot med, ampak rumene kot matje. Drugič mu niso ugajala njena usta. V resnici je mlada žena imela manjša in lepša usta kot njena sestra, ki se je večkrat šalila, da ima tako velika usta, da lahko zašepče nekaj enemu ušesu, ne da bi drugo slišalo. Nekoč se mu je zdela, da se mu žena namihla suho, starčevsko, a njeni smehljaji so bili lepi kot bele svilene paljaje. Ko je nekega dne videl ženo nepočesano, ji je neumljeno rekel, da so njeni lasje podobni krtici za prah. On je ljubil slap las, težak in dehteč kot vino.

Končno je postal prepričan, da je njegova žena grda, okorna in preprosta. Toliko bolj se mu je mrtvo dekle zdela vse lepše in lepše. Njegove oči se nikoli niso mogle nasiti njene lepote, ki je postajala z vsakim dnevom dovršenjša, kakor marmor pod roko velikega umetnika. Vsaka ura je odnesla kakšno majhno nepopolnost. Usta niso več megla zašepetati enemu ušesu, da drugo, ne bi slišalo. Oči so postale globlje, svetlejšje, nos ožji, izrazitejši. Ljubezni in spomin sta ustvarila moj strko delo.

Včasih se mu je zdela, da mu je žal njegove mlade žene, ki je hkrati z njim ogoljufana. Včasih jo je sovražil zato, ker je bila tako blede reprodukcija njegovega originala. Najpogosteje se mu je zdela dolgočasna, ker je krotko in brez odpora sprejemala njegove surove pripombe in spremenjeno vedenje. Toda surovih pripomb ni bilo konec.

Ko sta nekega dne sedela pri kosilu, mu je žena pripovedovala, kako ji je zoprt človek, ki ji sedi nasproti v pisarni. Ima tako grde rumene zobe in masne umazane pramene las zadaj za plečo. Vedno se izogiba, da bi ga pogledala, celo tedaj, kadar jo kaj vpraša. Včasih si začeli, da bi se zaposlila na drugem mestu.

Ze tako slabe volje je nenadoma zarohnel:

»Kako si občutljiva! Mehkužna in malodušna — kakšna si! Moti te grd človek. A kako bi bilo, na primer, če bi te nekdo prisilil, da bodi njegovo dekle, da bi ga ljubila ali...«

Ženo so njegove besede zelo presenetile.

»K temu me nihče ne bi mogel prisiliti.«

»Nikdar? V vojni so prisilili tudi k temu, in kakšna dekleta!

»Prosim te, da od mene ne zahtevaš, naj se vedem, kakor da sem v jurišu.«

»Ti ničesar ne razumeš, si je mislil. »Gototljiva si in izbirena. Ne moreš gledati grdega obraza! A ona? Ona je morala delati vse hujše stvari.«

Ko je vzdržala vse preizkušnje borce v okupiranem mestu, je dobila neprijetno nalogo, da ugaja visokemu policijskemu uradniku, ki je izdal prepustnice in legitimacije. Policijski uradnik je bil majhen, plešast, imel je rumene zobe in hudobne oči. Tudi če bi bil lep, bi ji bil enako zoprta. Toda ni se bala. Ugajala je visokemu uradniku. Sprehajala se je z njimi, se smejala in v priprilih očeh vedno nosila svobodo ljubljenih otrok. Nizdol na majnega kavalirja ni gledala. Bila je sončnica, glavo je dvigala visoko k soncu, k veselju, sreči. Dekle se je smejala, samo osemnajst let je imel ta izkušen borec za svobodo, in vsi tovariši so dobili prepustnice.

Kakor lepoto, tako je pretirano poveljeval tudi vrline mrtvega dekleta. Pripisoval ji je nekatere po svoji volji, napravil je iz nje junakinja. In z njo je živel in se veselil v svetu spominov.

Spodaj na zemlji pa je živela njegova žena, vsak dan bolj enostavnejša in grša.

Resno je razmišljal, da bi se ločil. Čakal je samo primerni trenutek, da bi ji povedal, kako je nikoli ni imel rad. Prav tedaj, ko je njegov sklep dozorel, mu je žena povedala:

»Zdi se mi — prepričana sem... da bova dobila otroka.«

Imela bo otroka. Ona? Oba, tudi on? V prvem trenutku se ni z ničemer odzval na to novico. Otrok ni sad njegove ljubezni. Otrok je sad njegove največje zmore.

Žena je sledila svojim mislim.

»Zelo si želim, da bi bila deklica. Potem bi jo imenovala Rada.«

po moji mrtvi sestrji.

»Rada je lepo ime,« je rekel hitro.

Prvih po šestih letih je glasno spregovoril njeno ime. Omenil ga je pred drugim človekom. Čustva so ga prevzela, spomini preplavili, da je popolnoma pozabil na svojo ženo in odšel iz hiše. Hitro je hodil za svojo mislijo.

»Če bo deklica, ji bo ime Rada.« Otrok bo gotovo podoben materi, torej njej. Mogoče bo celo bolj podoben teki kot materi. Mala bo prav tako živahna, vesela, predrzna in pogumna. Poskrbel bo, da bo takšna. Da bo v vsem podobna Radi. Da se bo smejala in stresala s slapom las. Sam jo bo vzgajal. Razvil bo v njej vse tisto, kar ga spominja Rade, vse drugo bo odstranil. Klical jo bo z njenim imenom, sokrat na dan bo poklical: Rada! Rada! Ta otrok sicer ne bo sad njegove edine ljubezni, toda otroški smeh, njeno ime, oči, obraz, vse bo odmev in nadaljevanje vojne ljubezne pesmi, ki jo je preskral rafal mitraljeza.

Ponovno se je čutil srečnega. Zopet je našel utvaro. Samo da bi bil otrok deklica! Tako bo imel več od svoje utvare.

Prevedla: M. S.

Še letos 1600 švedskih plemenskih svinj

Svedske svinje so izpodrinile domače pasme — Povečanje števila plemenic od 70 na 200 — Gradnja štirih tipskih hlevov za plemenske svinje — Še letos okrog 1600 komadov plemenskih svinj za kmetijske zadruge in gospodarstva — Poudarek pitanju telet do enega leta

Minulo jesen je Kmetijsko gospodarstvo v Beltincih popolnoma opustilo rejo domačih svinj ter se preusmerilo na švedsko pasmo »Landrace«, ki je izredno primerna za pitanje v bekone. Tako je posestvo dobilo lani 70 švedskih plemenic, ki so se začele hitro razmnoževati. Sedaj imajo že okrog 400 komadov naraščaja, od 10 do 60 kilogramov. Prašiči hitro pridobivajo na teži, čeprav so najstarejši stari komaj tri in pol mesece.

IVANOVCI

Na občnem zboru gasilskega društva v Ivanovcih so razpravljali o delu gasilskega društva in gradnji vaškega doma, ki bi ga naj začeli graditi letos. Že lani so o tem razpravljali, vendar se takrat niso mogli odločiti glede kraja, kjer bi naj dom stal. Izvolili so tudi osemčlanski odbor, ki je že tudi imel svojo prvo sejo. Za dom imajo že pripravljeno nad 20.000 zidakov in nekaj lesa. Dom bi začeli graditi, čim bo vreme primerno za tako delo.

Kakor ostali vaščani, tako se tudi mladina pripravlja za gradnjo doma, ki ji bo zelo dobrodošel, saj sedaj nima nobenega prostora, kjer bi se lahko shajala in pripravljala kako kulturno prireditve.

Novi odbor osnovne organizacije SZDL je na svoji prvi seji razpravljala o razširitvi članstva SZDL. Ker je komaj polovica mladine sedaj vključena v SZDL, so sklenili, da bodo pri pridobivanju članov skrbeli predvsem za mladino.

Občnega zbora Rdečega križa se je udeležilo manjše število članov in še to večinoma starejših. Organizacija ima 60 članov, vendar pa upajo, da se bo v kratkem povečalo. Lani so dali 6 krvodajalcev, pri odboru so pa delale razne komisije. Za letos predvidevajo odstraniti jame, ki škodljivo vplivajo na zdravje, in skrbeti za večje število krvodajalcev. Zato so že ustanovili posebno komisijo, ki je že zbrala 15 novih krvodajalcev.

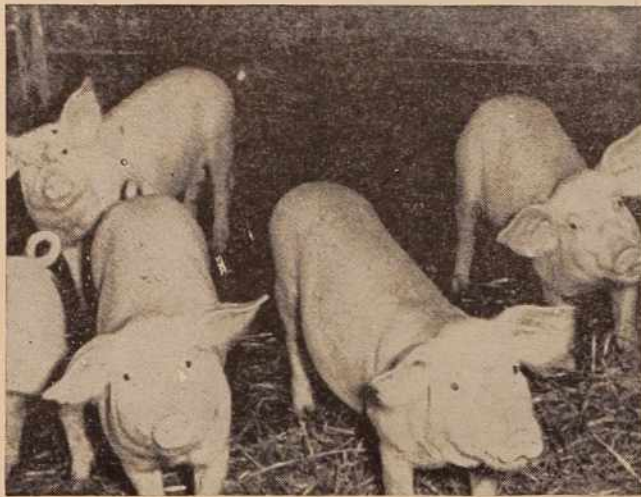
ZBOROVANJE TRAKTORISTOV

V Gornji Radgoni so pred dnevi zborovali traktoristi in razpravljali o delovanju društva traktoristov in kmetijskih strojnikov v radgonski občini. Traktoristi so zelo živahno razpravljali zlasti o stanovanjskih in poklicnih vpnašanjih, ki jih bo društvo moralo reševati.

CANKOVA

Društvo Ljudske tehnike na Cankovi je s pomočjo ostalih organizacij kupilo televizijski sprejemnik.

Dasiravno gradijo kar štiri tipske svinjake (dva za plemenske svinje, dva pa za bekone), še letos ne bodo začeli

Svedske svinje o spinjakih KG Beltinci

Čuden »krst«

Ko se je 17. februarja zvečer Matija S. vračal domov iz zidanice, je na Stavešinskem vrhu zaslišal v bližnji mlaki nekakšno grgranje. Možu ni dalo miru, zato je stopil proti mlaki, ki je služila živini za napajanje ter si pobilže ogledal manjšo odprtino, ki je bila izsekana v led. Zazdelo se mu je, da na vodi plava nekakšna cunjica, zato je z rokami segel v vodo ter močno zaprepaden potegnil iz vode otroka, ki je še kazal znake življenja. Mož je takoj pokli-

cal ljudi, ki so nudili otroku prvo pomoč, pozneje pa je bil otrok prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Sproja je izgledalo, da je otrok sam zašel v mlako, preiskava pa je odkrila, da je otroka namerno orglu v vodo njegova stara mati Marija P. s Stavešinskega vrha. Vsekar čuden in nerazumljiv je zagovor storilke Marije P., ki pravi, da je otroka orglu v vodo zgolj zato, da bi mu pripravila pot v nebesa.

Ker Marija P., ki je sicer pobožna žena, ne mara otrok, je dveletni unuk Lojze potem, ko je njegova mati odšla neznano kam, živel pri družini M. S. na Stavešinskem vrhu. 17. februarja zjutraj je prišla Marija P. k S. M. ter prosila za otroka, češ da bi ga rada imela pri sebi vsaj en dan. Nič hudega sluteči S. M. so M. P. izročili otroka. M. P. je imela otroka v hiši do večera, nakar ga je prišla v naročje ter ga zagnala v mlako. Po strahotnem dejanju je odhitela domov, se zaklenila v hišo ter pričela moliti. »Če je moja hčerka hudič, naj bo vsaj otrok angel,« se Marija P. kar naprej zagovarja, ki je sklep, da bo otroka umorila, naredila že dan poprej.

Nerazumljivo dejanje Marije P. ljudje na Stavešinskem vrhu in okolici hudo obsojajo.

SALOVCI

V soboto zvečer je imelo društvo Ljudske tehnike v Salovcih svoj letni zbor. Sklenili so, da bodo v letošnjem letu najtesneje sodelovali s TVD Partizan, ki je dalo tudi nekaj pobud za tehnično-vzgojno dejavnost. Ob skupni prslavi otvoritve kinematografa bodo v društvu Ljudske tehnike pripravili tudi motorne ocenjevalne vožnje ali morda celo dirke, povabili bodo tudi letalske modelarje iz Sobote, da prireditelj tekmovanje in razen tega bodo ustanovili radioamatersko sekcijo, sekcijo za vzgojo mladih prometnikov in varnost v prometu. Osnovna skrb jim pa bo organizirati tehnično vzgojo kmetijskih strojnikov.

Žena le kazen zapora in sodišče sodi večkratno povratnika, mu sme izreči namesto kazni zapora kazen strogega zapora do petih let. Sodišče pri tem, ko izreče storilcu kaznivega dejanja strožjo kazen od predpisane, seveda upošteva tudi možnost, da se s tem doseže namen kaznovanja. Vsekakor je potem že samo to dovolilo resno opozorilo vsem, predvsem pa storilecem kaznivih dejanj, da se poglobljajo odnosno, da se odvrtačo od kaznivih dejanj.

Omenjeno je bilo že, da so pri nekaterih za naše področje zelo pogostih kaznivih dejanjih po novem poostrenejši kazni in bi navedli nekaj primerov. Za lahko telesno poškodbo, prizadejano z orožjem, nevarnim orodjem ali drugim sredstvom, s katerim se lahko tako hudo poškoduje ali zdravje nevarno pokvari, je sedaj zagrožena kazen zapora do treh let, prej pa le do dveh let. Se vedno opažamo, da je mnogo primerov, ko so bile prizadejane lahke telesne poškodbe z nevarnim orodjem: v kolli, latami, tu in tam sekirami in nožem in zato je utemeljeno in tudi pravilno, da so naša sodišča bila in naj bodo v bodoče zelo ostra pri izrekanju kazni storilecem takih kaznivih dejanj. Poostretil v noveli kazenskega zakonika se vidi tudi pri kaznivih dejanjih: sodelovanje pri pretepu, sedaj najmanj tri mesece zapora; zapustitev slabotne osebe, dosedaj najmanj en mesec, odslej pa tri mesece zapora; pri nevarni preživetine je bila dosedaj zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do enega leta, odslej pa le zapor do enega leta, v hudih primerih pa najmanj tri mesece zapora itd.

sestvih povečalo število plemenic od 70 na 200. Obetajo si, da bodo lahko že letos oddali preko 1600 plemenskih svinj, prihodnje leto pa bodo to število še povečali.

Na gospodarstvu v Beltincih pa poleg prašičereje dajejo precejšen poudarek tudi pitanju telet v tip baby beef. Trenutno pitajo v zaprtih in delno tudi v odprtih hlevih okrog 450 telet, ki dokaj hitro pridobivajo na teži. Ta teleta v glavnem odkupijo od kmetijskih zadrug, delno pa jih dobivajo tudi iz lastne reje. Letos predvidevajo, da bodo podvojili tudi število mlekaric, čeprav jih imajo že 200. Tako si gospodarstvo razmeroma hitro krepi tudi živinorejsko proizvodnjo.

J. S.

OB 15-LETNICI DELA RK NA KAMENŠČAKU

Na občnem zboru Rdečega križa na Kamenščaku so kritično ocenili delo vaške organizacije v minulem letu kakor tudi delo in aktivnost posameznih članov. Organizacija se je tudi lani odlikovala s precejšnjim številom krvodajalcev. Lani je darovalo kri 42 članov, med katerimi so trije prejeli srebrne značke za večkratno oddajanje krvi. Vendar so se lani pojavile pri delu organizacije tudi nekatere pomanjkljivosti. Letos bodo morali člani zlasti poskrbeti za primerno zunanjo ureditev vasi ter z razširitvijo svojih vrst še nadaljevati. Lani je organizacija sprejela v članstvo kar 21 novih članov.

Organizacija Rdečega križa na Kamenščaku se skupno z ostalimi vaškimi organizacijami trudi, da bi čimprej uredili dom množičnih organizacij.

Občnega zbora, na katerem so hkrati proslavili 15. letnico dela, se je udeležila pretežna večina članov, ki so ob tej priložnosti gledali tudi zanimiv film o higienskem shranjevanju mesa.

-ko

V NOVEM DOMU

Zadnji občni zbor gasilskega društva v Veržeju je bil zelo živahen. Gasilci so si lani postavili nov dom, ki ne bo pripomogel samo k pozitivni dejavnosti društva, temveč bo v veliko korist vsem ostalim organizacijam in društvom. Letos misli društvo pozitivni predvsem mladinsko in pionirsko desetino, ki sta v prejšnjih letih bili zelo dobri.

Novi spinjaki KG Beltinci

VANEK ŠIFTAR

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE V KAZENSKEM ZAKONIKU

Napačno bi bilo, če bi po vsem navedenem imeli vtis, da novela kazenskega zakonika uvaža neko popuščanje, nasprotno: je odraz naše stvarnosti in razvoja in tam, kjer vzgoja ne pomaga, kjer se storilci nečesto poglobljajo in to predvsem tudi pri takih dejanjih, ki jih mi v našem okraju srečujemo najpogostejše, so kazni zaostrene. Ta ostrina je razvidna že iz dosedaj med obteževalnimi okoliščinami upoštevala povratek. Po noveli kazenskega zakonika pa bodo sodišča smela storilcu, ki je bil že najmanj dvakrat obsojen za naklepna (hote storjena) kazniva dejanja na kazen strogega zapora ali na kazen zapora nad tri mesece in karže nagnjenje k nadaljnjim kaznivim dejanjem, izrekat strožjo kazen za novo naklepno kaznivo dejanje, za katero je predpisana zaporna kazen. V takih primerih velja omejitev, da strožja kazen ne sme preseči dvojne mere kazni zapora ali strogega zapora, zagrožene za določeno kaznivo dejanje, in seveda tudi ne sme preseči največje mere (n. pr. petnajst let strogega zapora) izrečene vrste kazni. Izjema za navedeno pravilo je pri zapornih kazni, kjer znaša največja mera zapora tri leta in v primerih, kjer je zagro-

žena le kazen zapora in sodišče sodi večkratno povratnika, mu sme izreči namesto kazni zapora kazen strogega zapora do petih let. Sodišče pri tem, ko izreče storilcu kaznivega dejanja strožjo kazen od predpisane, seveda upošteva tudi možnost, da se s tem doseže namen kaznovanja. Vsekakor je potem že samo to dovolilo resno opozorilo vsem, predvsem pa storilecem kaznivih dejanj, da se poglobljajo odnosno, da se odvrtačo od kaznivih dejanj.

Omenjeno je bilo že, da so pri nekaterih za naše področje zelo pogostih kaznivih dejanjih po novem poostrenejši kazni in bi navedli nekaj primerov. Za lahko telesno poškodbo, prizadejano z orožjem, nevarnim orodjem ali drugim sredstvom, s katerim se lahko tako hudo poškoduje ali zdravje nevarno pokvari, je sedaj zagrožena kazen zapora do treh let, prej pa le do dveh let. Se vedno opažamo, da je mnogo primerov, ko so bile prizadejane lahke telesne poškodbe z nevarnim orodjem: v kolli, latami, tu in tam sekirami in nožem in zato je utemeljeno in tudi pravilno, da so naša sodišča bila in naj bodo v bodoče zelo ostra pri izrekanju kazni storilecem takih kaznivih dejanj. Poostretil v noveli kazenskega zakonika se vidi tudi pri kaznivih dejanjih: sodelovanje pri pretepu, sedaj najmanj tri mesece zapora; zapustitev slabotne osebe, dosedaj najmanj en mesec, odslej pa tri mesece zapora; pri nevarni preživetine je bila dosedaj zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do enega leta, odslej pa le zapor do enega leta, v hudih primerih pa najmanj tri mesece zapora itd.

DENARNO KAZEN lahko izreče sodišče kot glavno ali kot stransko, t. j. skupno z zaporno kaznijo. Z novelo kazenskega zakonika je še bolj poudarjen ekonomski značaj kazni, kar je razvidno iz tega, da so sodišča do 1. januarja 1960 lahko izrekli denarno kazen v višini od 100 do 50.000 dinarjev, sedaj pa od 1.000 do 100.000 din, a pri kaznivih dejanjih storjenih iz koristljubnosti tudi DO MILIJON DINARJEV. V kazenskem zakoniku ni posebej predpisana samo denarna kazen. Število kaznivih dejanj, za katera lahko sodišče storilcu izreče denarno ali zaporno kazen, se je povečalo, čeprav moramo omeniti, da je denarna kazen odpravljena pri nekaterih kaznivih dejanjih kot n. pr. pri javnem nečistem dejanju, neplačevanju preživnine ali pri odklonitvi zdravniške pomoči itd.

Omenjeno je že bilo, da so storilci nekaterih kaznivih dejanj kaznovani z zaporno in denarno kaznijo in to: kdor se ukvarja z zdravljem ali z zdravstveno pomočjo, čeprav nima PREDPISANE IZOBRAŽBE; kdor pod videzom zdravlila prodaja ali pripravlja za prodajo sredstva, ki so nevarna za človeško zdravje; kdor stori kaznivo dejanje davčne zatajitve ali kdor posoja denar ali druge potrošne stvari in si pri tem izgovori nesorazmerno premoženjsko korist. Za navedena kazniva dejanja se storilec lahko kaznuje z zapornim in denarno kaznijo, ki pa lahko doseže tudi do milijon dinarjev, če je dejanje storjeno iz koristljubnosti.

ZAPLEMBO PREMOŽENJA izreka sodišče vedno le kot stransko kazen

in to ob kaznivih dejanjih, ki so posebej označena kot družbeno nevarna. Sodišče ob obsojbi na kazen hujšo od treh let strogega zapora sme izreči zaplembno premoženja storilecem določenih kaznivih dejanj (n. pr. za vsa kazniva dejanja zoper ljudstvo in državo, zoper oborožene sile in še za druga, ki so posebej navedena v zakoniku). Večkrat smo slišali umestne pripombe, češ zapor bo že odsedel, pridobiljemo premoženje pa mu bo ostalo. Novela kazenskega zakonika je to rešila in temeljito. Tako je določeno, da sodišče sme pri obsojbi na kazen hujšo od treh let strogega zapora izreči zaplembno premoženja n. pr. pri naslednjih kaznivih dejanjih: če storilec sprejme za sklenitev škodljive pogodbe podkupnino; če je bil nekdo že predhodno obsojen za nedovoljeno trgovino ali je z nedovolj. trgovino dosegel znatno premoženjsko korist ali si za nedovoljeno trgovino organiziral mrežo prekupevalcev ali posrednikov ali si organiziral mrežo prekupevalcev ali posrednikov za nakup tuje valute; kdor je zatajil davek, ki presega tisoč dinarjev; KDOR SE UKVARJA S TEM, DA SPRAVLJA DRUGE CEZ JUGOSLOVANSKO MEJO ALI KDOR IZ KORISTLJUBNOSTI OMOGOČI DRUGEMU PREPOVEDAN PREHOD CEZ MEJO in nazadnje bi omenili še slučaj, če VREDNOST PONEVERJENEGA premoženja presega 500.000 din.

Med kaznimi je nujno omeniti tudi varnostne ukrepe in to predvsem tiste, ki jih dosedanja zakonodaja ni poznala.

OBVEZNO ZDRAVLJENJE ALKOHOLIKOV IN NARKOMANOV (uži-

valci opija itd.). Na žalost se ugotavljamo, da je pri veliki večini kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje, zoper življenje in telo ter čast in dobro ime, »bater« alkohol. Naša borba proti alkoholizmu nima ničesar skupnega z nekdanjim naglaševanjem popolne abstinence. Želimo doseči le to, da uživanje alkoholnih pijač ne sme motiti odnosov med ljudmi v družini, niti v družbi. Borba proti alkoholizmu je dobila svojo ustrezno formulacijo tudi v določilih novele kazenskega zakonika: da tistega, ki posestve v gostišču mladoletniku, ki še ni star 16 let, z močno alkoholno pijačo ali s tolikšno količino kakšne alkoholne pijače, da se ta lahko opijani, sodišče sme kaznovati z denarno kaznijo ali z zapornom do šestih mesecev. Borba proti alkoholizmu je v noveli formulirana tudi v določilih obveznega zdravljenja alkoholikov. Sodišče lahko odloči, da se mora storilec obvezno zdraviti, če se je vdal alkoholu ali uživanju mamil in je zaradi tega storil kaznivo dejanje, pa je nevarnost, da bo kaznivo dejanje ponavljal. Kazenski zakonik vsebuje tudi določilo, da sodišče sme pravkar opisanemu storilcu ob izreku pogojne kazni tudi naložiti, da se mora obvezno zdraviti v bolnici ali ambulantni; če pa ne izpolnjuje te obveznosti, sodišče prekliče pogojno obsodbo.

Menim, da se bodo morale vse zdravstvene ustanove v našem okraju dobro pripraviti na to novo družbeno nalogo in tudi sproti obveščati sodišča o vseh primerih, kjer se pogojno obsojeni ne bi obvezno zdravili.

PREPOVED OPRAVLJANJA POLICA je bila prej kazen, sedaj pa se izreka kot varnostni ukrep in to za dobo od enega leta do desetih let, če je storilec zlorabil svoj poklic, samostojno dejavnost ali službo za kaznivo dejanje ali CE SODIŠČE UTEMELJENO SKLEPA, DA BI BIL NEVARNO, CE BI SE NAPREJ OPRAVLJAL TAK POKLIC.

Zaradi varnosti prometa je med varnostnimi ukrepi tudi odvzem vozniškega dovoljenja, katerega smo poznali že doslej, pri tem pa je novo in omejeno vredno, da sodišče sme storilcu kaznivega dejanja ogradnjo javnega prometa vzeti vozniško dovoljenje za motorno vozilo, če ga pa nima, lahko izreče, DA SE MU SPLOH NE SME IZDATI.

ODVZEM PREMOŽENJSKE KORISTI je nov varnostni ukrep, ki se loči od zaplembne premoženja in od odvzema predmetov in je v tem, da se storilcu vzamejo: denar, vrednostni predmeti in vsaka premoženjska korist, ki je bila dosežena s kaznivim dejanjem. Zasludimo primere, da nam poskušajo storilci skriti denar, vrednostne papirje itd., ali v noveli kazenskega zakonika je določeno, da V SLUČAJU, CE STORILCU NAVEDENEGA NI MOGOČE VZETI, se mu naloži, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza doseženi premoženjski koristi. Namen tega varnostnega ukrepa je, predvsem v tem, da pridejo oškodovanci do svojih premoženjskopravniht zahtevkov. Če je bila dosežena s kaznivim dejanjem uradno ali odgovorne osebe premoženjska korist za kako ustanovo ali gospodarsko ali družbeno organizacijo, se ta premoženjska korist odvzame tudi tem. Vsekakor bodo morali organi samoupravljanja paziti na to in biti bolj kot doslej zainteresirani za zakonitost in pravilnost poslovanja svojih uradnih in odgovornih oseb.

Se nadaljuje

Akademski slikar L. Danč, ki je lani diplomiral v Ljubljani, bo prihodnji mesec prvič razstavljal svoja umetniška dela (olja, grafike itd.) v večjih središčih Pomurja: v M. Soboti bo otvoritev razstave (dvorana Obrtniškega doma) v torek, 1. marca t.l., v Lendavi, 9. marca, Prosenjakovec, bo prevzel Svet v Gor. Radgoni, 15. marca in v

Ljutomeru 19. marca. V okrajnem središču bo razstava odprta sedem dni, v ostalih krajih pa po tri dni, vključno dan otvoritve.

Pokroviteljstvo nad razstavo del Ladislava Danča, pomurskega obrtniškega doma, v torek, 1. marca t.l., v Lendavi, 9. marca, Prosenjakovec, bo prevzel Svet v Gor. Radgoni, 15. marca in v

Nesrečam se lahko izognemo

Kot smo naše bralce že opozorili, bomo v posebni rubriki redno objavljali prometne nesreče ter podrobneje obravnavali primere grobega kršenja predpisov. Poleg tega pa bomo od časa do časa opisovali ukrepe in uspehe komisij za varnost v prometu.

V tej številki prinašamo zapisek o nediscipliniranem in predrznem šoferju ter nekaj vesti o nesrečah.

V soboto zvečer so organi javne varnosti v Murski Soboti zabeležili primer grobega kršenja prometnih predpisov, ki presega meje nagajivosti in predrznosti.

Na cesti od Crnelavec proti Murski Soboti so organi ljudske milice opozorili s si-

Rudolf Sečko

gnali šoferja osebnega avtomobila Rudolfa Sečka iz Mlajtinec, da naj ustavi. Dasiravno je signal videl, je nadaljeval vožnjo po ulici Stefana Kovača proti Trgu zmage. Nekoliko pozneje so ga ustavljali

tudi na drugem mestu, vendar spet ni ustavil, ampak je peljal po Titovi cesti do bencinske črpalke, se tam obrnil ter vozil nazaj po Titovi cesti in Zvezni ulici ter zavil v Koceljevo ulico. Ko ga je tam skušal miličnik ustaviti, ga je skoraj povozil ter je ustavil le še po kakih dvajsetih metrih. Bil je močno vinjen in ni hotel pokazati legitimacije, ampak je izkoristil priložnost ter se odpravil proti Crnelavcem. Tam so mu zopet dajali svetlobne signale, vendar tudi tokrat ni ustavil. Medtem je skočil miličnik na stopnico avtomobila in ga pozval, da naj ustavi. Po nekaj metrih je končno ustavil. Ugotovili so, da je izredno pijan in da tudi zavore na avtomobilu niso bile v redu.

Ko so ga privedli v bolnišnico na odvzem krvi, je to odklonil. K temu pa sta ga nagovarjala tudi njegova sovozača, ki sta se prav tako vedla precej predržno.

Taka nediscipliniranost, kot jo je pokazal šofer R. Sečko, vsekakor zasluži najstrožjo kazen ali celo odvzem vozniškega dovoljenja. Vsekakor pa mora o njegovem primeru razpravljati tudi Združenje šoferjev, v katerega pa, kot je pokazal, skorajda ne sodi.

Prometne nesreče v zadnjih dneh

1. februarja zjutraj sta krenila avtomobila »Naftec Lendava izpred uprave ter peljala po Kranjčevi ulici. Šofer prednjega avtomobila Stefan Tepuš je moral zaradi okvare na motorju nenadoma ustaviti precej daleč od roba desnega pločnika. Ko je za njim vozeči šofer pri prehitevanju uporabil zavore, ga je zaradi zasneženosti ceste zaneslo, da sta vozili trčili. Nastalo škodo cenijo na 40.000 dinarjev.

Ko se je 7. februarja zvečer peljal Konrad Gerlec iz Nemčevac proti Murski Soboti, je pred mostom na Lendavski cesti začel naglo zavirati, ker je pred seboj opazil kolesarje. Ker je vozil s precejšnjo hitrostjo, na mostu pa je majhna vzpetina, je zaneslo avto s ceste. Ugotovili so, da je bil šofer nekoliko vinjen. Pri nesreči je nastalo okrog 50.000 dinarjev škode.

15. februarja je prišlo na cesti v Murskih Petrovcih do prometne nesreče. Na cesti je šofer tovornega avtomobila KZ Murska Sobota Andrej Salika opazil, da je nastala okvara v krmilnem mehanizmu. Zaradi tega je avtomobil zaneslo s ceste. Škoda je ocenjena okrog 10.000 din. Nesreče je delno kriv tudi šofer sam, ker pred pričetkom vožnje sploh ni prekontroliral vozila.

17. februarja popoldan je traktorist KZ Prosenjakovec Rudolf Oba prevažal na traktorju ljudi, ki so razkladali in nakladali material. Med vožnjo je padel delavec Rudolf Vereš s traktorja. Kljub temu, da je traktorist vozil tako zavrl, je delavcu poškodovano prednje kolo prikolice levo ramo. Nesreče je kriv delavec sam, ker je nepravilno sedel na prikolici.

Šest dni na snežnih planjavah

Po učnem načrtu Učiteljskega združenja mora dijak opraviti tudi smučarski tečaj. Zato je priredilo tečaj tudi Učiteljsko združenje v Murski Soboti. To pa ni bilo enostavno, ker je bilo finančno stanje vse prej kot zadovoljivo. Vendar je profsorski zbor rešil zadevo pozitivno. Dijaki so prispevali minimalno ceno 300 dinarjev, kar je bilo za hrano enega dne.

Prijave je zbiral prof. Titan, ki je tudi vneto dokazoval potrebo tega tečaja in je bil tudi njegov vodja. Seveda so lahko šli smučati le dijaki, ki so imeli ob polletju pozitivne ocene. Spočetka se nas je prijavilo 14, v Mačkovec pa nas je prišlo 11 dijakov, od tega 4 dekleta in 7 fantov.

V nedeljo, 24. januarja smo se zbrali v M. Soboti, pregledali in popravili opremo, se okopali ter odšli na vlak. Razen smučarske opreme smo imeli s seboj tudi zračno puško, radio, šahe, ustne harmonike ter tehnične pripomočke od stoparic do merilnih naprav. Prvo neprijetnost smo doživeli, ko smo založili vrata s prtljago, da sprevodnik ni mogel v naš voz. Seveda nas je ostel, da je bilo veselje. Toda to je minilo in prispeli smo v Mačkovec, kjer smo izstopili.

V gradu nas je že čakala zakurjena soba. Upravitelj šole nas je prisrčno sprejel. Sam nam je zakuril sobo in priskrbel zastoj stanovanje v šoli. Do večera smo si urejali bivališče. Po večerji smo poslušali radio ter določili spored dejstva in dnevi red za prihodnje dni.

Naslednje jutro smo si po zajtrku nadeli smuči, pa hajdi na vabeče planjave. Sprva smo se učili osnov, šele potem smo pričeli smučati po hribu navzdol. Res je, da smo spočetka mnogo padali, toda šlo je le. Po kosilu smo streljali z zračno puško, šahirali ali na sekepal. Sledilo je smučanje do

SOBOTA : KOVINAR (Mar.) 0:2 (0:1)

Na zelo slabem, razmočenem terenu sta se v nedeljo srečali v prijateljski tekmi enajstori domači »Sobotec« in »Kovinar« iz Maribora. Igra obeh prvih moštev je bila povprečna, a gostje so imeli prednost v boljši kondiciji, ki je v igri na takem terenu najtežje odločilna. Prvi gol je padel bolj po naključju, saj se je mokrno usnje naravnost izmuznilo iz rok domačega vratarja. Značilnost igre napadalcev je bila tudi v tem, da so domala vsi streljali v bližini vrat. Strelav od daleč je bilo malo.

SLOBODA (Varaždin) :

NAFTA 5:5 (1:1)

Moštvo Nafta iz Lendave je gostovalo v nedeljo v Varaždinu, kjer je pred okrog 500 gledalci odigralo prijateljsko tekmo s tamkajšnjo Slobodo. Lendavčani so se ves čas srečno borili in ob koncu dosegli neodločen rezultat, čeprav bi lahko z malo več sreče zmagali. Najboljši igralce tekme je bila leva zveza Nafta mladi Kulčar, ki je dosegel vseh 5 golov za svoje moštvo.

večerje. Po večerji smo sneli zastavo ter poslušali predavanje.

Vse bi bilo lepo in prav, da nam ni ponagajala odjuga, ki nam je pobrala večino snega. Seveda smo iskali snega na severnih predelih, katerega smo tudi temeljito izkoristili. Bil

smo tudi na pohodu v Stajevcih, kjer so nas gostoljubno sprejeli in nam postregli s toplim mlekom. Drugi pohod pa smo izvedli v okoliške vase. Na tem krožnem potovanju smo pomagali ljudem pri dvigovanju drv, za kar so se nam prisrčno zahvaljevali.

Kadar na sončnih pobočjih zmanjka snega, si ga otroci naslanjajo iz senčnih globeli.

Z občnega zbora soboškega letalskega kluba

OB TEŽAVAH USPEŠNA DEJAVNOST

Letalstvo je v Pomurju mlada športna panoga, saj sega le nekaj let nazaj. Izjema so nekateri posamezniki, ki so se šolali po drugih aeroklubih. Za to vrsto izpopolnjevanja vlada precejšnje zanimanje. To kaže tudi število članstva soboškega aerokluba.

Z letalstvom so začeli pri nas pred nekaj leti brez vsakršnih sredstev. Z vztrajnostjo in dobro voljo so kmalu zabeležili dobre rezultate. Zgrajena sta letališče in močnejši hangar, ki pričata o precejšnji prizadevnosti vodstva in članstva aerokluba v M. Soboti.

Vendar hangar in letališče še nista popolnoma dograjena. Zato so na nedavnem občnem zboru sklenili, da bodo namenili del sredstev, s katerimi razpolaga trenutno aeroklub, za dograditev hangarja. Pri hangarju je namreč potreben še prizidek in pa plošča v hangarju. Letališče bo treba še malo razširiti, ker ne ustreza v celoti. Posekati bo treba tudi bližnji gozd, ki povzroča nepreglednost pri pristajanju letal. Vodstvo kluba se je o tem že pogovorilo s prizadejimi kmetijskimi proizvajalci.

Soboški aeroklub je tudi v tesnem sodelovanju z nekaterimi gospodarskimi organizacijami in kmetijskimi posestvi, ki mu pomagajo pri širjenju letalske dejavnosti. Precejšnji del sredstev pa vlaga aeroklub v izpopolnjevanje pionirjev, mladincev ter starejših članov v tehnični letalstvu. Tu se mladinci tudi politično-ideološko izobražujejo. V okviru kluba delujejo modelarska, padalska in jadralna sekcija ter sekcija za izpopolnjevanje motornih pi-

lotov. Iz vseh omenjenih sekcij je v zadnjih letih izšlo precej ljudi, ki bodo s svojim znanjem koristili družbi.

V najširšem obsegu dela sedaj modelarska sekcija pod vodstvom tov. Bitenca. Ta sekcija misli organizirati podobne krožke tudi v Lendavi, Radgoni in Ljutomeru, problem pri tem pa so tehnični vodje. Zato je klub poslal pred nedavnim 5 članov na tečaj za modelarske inštruktorje. Med njimi so štirje prosvetni delavci. Vsi omenjeni modelarski krožki naj bi bili pod vodstvom modelarske sekcije pri aeroklubu in naj bi se nekako do maja pripravili na veliko modelarsko tekmovanje v Soboti, ki bo v počastitev Dneva mladosti in 50-letnice začetkov letalstva. Na tem tekmovanju bodo nastopali tudi padalci in pa motorna letala.

Naslednja najmočnejša sekcija kluba je jadralna sekcija. Lani je bila v okviru te sekcije organizirana jadralna šola v republiškem merilu. Iz soboškega aerokluba je končalo šolo 14 goincev. Zato je najvažnejša naloga kluba, da omogoči mladim jadralcem nadaljnje izpopolnjevanje, da ne bodo ostali zgolj pri A in B diplomih. Na nedavnem občnem zboru so se tudi sporazumeli, da za zdaj ne bodo ustanovili popolne letalske šole. Zato so

se odločili za sezonsko letenje, nekaj mladincev pa bodo poslali v Vršac v jugoslovanski civilni letalski center, kjer so vsi pogoji, da se izpopolnijo v tehnični pilotiranju. Seveda pa ima jadralna sekcija težave z letalskim parkom. Primanjkuje ji nekaj trenajznih letal, vitla itd.

Nesporodna je ugotovitev, da se število padalcev soboškega aerokluba v primerjavi s prejšnjimi leti znatno zmanjšuje. Znano je, da so v prejšnjih letih izšli iz kluba padalci, ki so zastopali Pomurje na republiških in zveznih tekmovanjih ter dosegli nekajkrat lepe uspehe. Primanjkuje namreč letal za odskok padalcev, ovira pa so tudi nekateri zvezni letalski predpisi. Kaže pa, da se bo stanje v tem pogledu zboljšalo.

Vrh vsega pa šola soboški aeroklub tudi motorne pilote, ki bi lahko takoj bili inštruktorji in svetovalci mlajšim članom. Seveda če bi imel soboški aeroklub ustrezen motorni letalski park. Do tega bo lahko prišel le, če bodo gospodarske organizacije iz svojih skladov namenile klubu večjo pomoč kot doslej.

E. Š.

NAMIZNI TENIS

V nedeljo so se v prijateljskem srečanju pomerili igralci namiznega tenisa SD »Mladost« in pionirji TVD »Partizana« v moštvu »Partizana« so igrali Firm. Kerčmar in Vadal, za »Mladost« pa Banič, Sraka in Kukonja. Zmagalo je moštvo »Partizana« z rezultatom 5:2.

8.05: Boris Panandopulo dirigira lastna dela: 8.40: Popevke za zabavo: 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo — Kristina Brek: 9.00: (ponovitev): 9.25: Partizanske pesmi: 9.40: Klavir in godala: 10.10: Arje iz znanosti in neznanih oper: 11.00: Iz albuma ritmov in melodij: 11.30: Pionirski tednik: 11.50: Stiri narodne zapoje Vokalni kvintet: 12.00: Georg Philipp Telemann: Koncert za violo in godalni orkester: 12.15: Kmetijski nasveti — ing. Mileva Kač: Nov herbid-simazin: 12.25: Domači napjevi izpod zelenega Pohorja: 12.45: Poje Jelka Cvetičar: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: »Mirjana« platno beleše... zbori Stevana Stojanovića Mokranjca: 13.55: Skladbe za razne instrumente: 14.20: Zanimivosti iz znanosti in tehnike: 14.55: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo: 15.15: Reklame in zabavna glasba: 15.40: Na platnu smo videli: 16.00: Slovenska pesem od romantike do danes... X. oddaja — Radovan Gobec: 16.30: Z glasbo v dobro voljo: 17.10: Glasbena križanka št. 21: 18.00: Jezikovni pogovori: 18.15: Rudar Svetozar Kalčič: Nalezljive bolezni za zabavo: 18.45: Okno v svet: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.00: Pokaži kaj znaš! (Ponovitev javne TV oddaje z dne 3. III. 1960): 21.30: Melodije za prijeten konec tedna: 22.15: Oddaja za naše izseljence: 23.10: Do polnoči v plesnem ritmu.

RADIJSKI PROGRAM

Nedelja

8.00: Mladinska igra — Anton Ingolič: Tajno društvo PGC: 8.45: »V Afriki je reka Nil...« — Saljive otroške pesmi: 9.00: Matineja za zabavo: 10.00: Se pomnite, tovariši: 10.30: Književna igra: V krompirjih gostapa — Vinko Snoj: Privetimo: 10.50: B. Smetana: Sturje orkestralni odločki iz opere Prodana nevesta: 10.55: »Hopasa, rajsaša, pustna nedelja!«: 11.30: Stefan Kuhar: Iz našega raste veliko (repertoar): 12.00: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I.: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: Za našo vas: 13.45: Drobne skladbe z zabavnim orkestrom Raphaela: 14.15: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II.: 15.15: Reklame: 15.30: B. Armić: Pomladni vzkliki — C. Friedemann: Slovenska radijska št. 1: 15.44: Klavir in Hammond orgle: 16.00: Humoreska tega tedna — Mirko Tršič: Kritiki: 16.30: Glasbena medija: 16.50: Sestice: 17.00: Sporta in glasbe: 17.30: Radijska igra — Christian Bock-Heinrich Reinecker: Naš očka se mora oženiti (prva izvedba): 18.40: Kvintet bratov Avenikov in Gorenjski vokalni kvintet: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.05: Izberite melodijo tega tedna (Zabavno glasbena oddaja z nagradami): 21.00: Kaj veselji bi ne peli? (Veder operni in koncertni spored): 22.15: Zaplešite z nami: 23.10: Za ljubitelje popevk: 23.35: V razgibanem ritmu do konca oddaje.

Ponedeljek

8.05: Virtuozni pri klavirju: 8.25: Francoske popevke: 8.40: Umetne in narodne pesmi poje Planinski oktet iz Maribora: 9.00: Naš podlistek — Nikolaj Mihajlov: Od tečaja do tečaja: 9.20: Drobne skladbe orkestralne skladbe: 10.10: Iz filmov in glasbenih revij: 10.35: Majhni odločki iz veli-

kih oper: 11.00: Kaleidoskop vednih zvokov: 11.30: Oddaja za otroce: 12.00: V dvočetinskem taktu z ansambliom Rudolf Wende: 12.15: Radijska kmečka univerza — ing. Jože Sile: Glavne ovire razvoja poljske mehanizacije: 12.25: Sturje fantje in kvintet Niko Stritof: 12.40: Polke, valčki in kola: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: Violinista Ali Demeželj in Branko Pajević vam igrajo: 13.55: Popevke se vsrstojo: 14.20: Zanimivosti iz znanosti in tehnike: 14.55: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II.: 15.15: Reklame in zabavna glasba: 15.40: Listi iz domače književnosti — Franc Filipič: Pesmi: 16.00: V svetu operni melodije: 17.10: Srečajo voznjaki (Soferjem na pol): 18.00: Radijska univerza — Ukijoro Nagaya: Nove studije o snegu in ledu: 18.15: Zlatna kodala: Plesi iz Galante: 18.30: Sportni tednik: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.00: Mozaik za zabavo: 20.45: Kulturni globus: 21.00: J. Brahms: Ciganske pesmi: 21.10—23.05: Koncert orkestra jugoslovanske Radiotelevizije v Milanu 4. decembra 1959: 23.15: Plesni orkester RTV Ljubljana: 23.45: J. Haydn: Sonata za klavir.

Torek

8.05: Iz skladateljske popotne torbe: 8.35: Radijska šola za srednjo stopnjo — Brez naslova: 9.25: Europa-express: 9.45: Iz Poljeve opere Deseti brat: 10.10: Izberite melodijo tega tedna: 11.00: Obisk pri Franzu Schubertu: 11.30: Panoramska melodija: 12.00: Igra kmeč: godba: 12.15: Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v marcu: 12.25: V valčkovem ritmu z ansambliom Maurice Larcange: 12.45: Veselo narodno in domače vižo: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: Prvo dejanje Puccinijeve opere Manon Lescaut: 14.05: Radijska šola za višjo stopnjo — Cudežno zdravilo: 14.35: Intermezzo z godali: 14.55:

Franz Liszt: Preljudji: 15.15: Reklame in zabavna glasba: 15.40: Naši poslušalci na tujem — Miroslav Popović: 16.00: Veneruela II. del: 16.30: »Komar pa z mahu pleše...« — Okrogje in poskočne za pustinjote: 16.40: V plesnem ritmu z orkestrom Hans Carste: 17.10: Razgovor z volivci: 17.20: Nicola Paganini: Koncert za violino in orkester: 18.00: Iz zbornika spominov: 18.20: Kotiček za mlade ljubavce: 18.30: »Majhen koncert Dunajskih valčkov« (ponovitev): 18.45: Razgovori o mednarodnih vprašanjih: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.00: Za urne pete: 20.15: Franc Milčinski: Vsi smo seme brez izjeme: 21.15: Melodije godal: 21.40: Ansambel Felix King s pevcom Raymondom Girardom: 22.15: Vabimo vas na plesni ples: 23.10: Ljubljanski jazz ansambel v studiju: 23.30: Koktajl za zabavo.

Sreda

8.05: Pojo mladinski zbori iz Domžal, Kamnika in Kranja: 8.30: S pletenimi zvočniki: 9.00: Jezikovni pogovori (ponovitev): 9.15: Od lipavce do Kogojca — Niz slovenskih samospevov: 9.40: Zvenčice kaskade: 10.10: Simfonični plesi in rapsozije: 11.00: Za prijatelje popevk: 11.30: Oddaja za cibalce: 12.00: Trije odločki iz Wagnerjeve opere Tannhäuser: 12.15: Radijska kmečka univerza — ing. Oton Muck: Sodobni izdelki o prehrani živine: 12.25: Pisani zvoki z Dravskega polja: 12.45: Pet popevk za pet pevcev: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: Narodne v priredbi Karla Pahorja: 13.50: Veliki zabavni orkester Les Baxter: 14.05: Radijska šola za srednjo stopnjo — Brez naslova (ponovitev): 14.55: Vencik domačih: 15.15: Reklame in zabavna glasba: 15.40: Novosti na knjižni polici — Pierre Le Mure: Onkraj sle: 16.00: Koncert po željah: 17.10: Sestank ob petih: 17.30: V svetu ope-

reto: 18.00: Kulturna kronika: 18.20: Iz slovenske solistne glasbe — IX. oddaja: 18.45: Domači aktualnosti: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.00: Ali jih poznate? — XI. oddaja: 20.30: Igor Stravinski: I. in II. dejanje opere Razuzdančeva usoda: 22.15: Za ples: igra ansambel Mojmir Sepeta: 22.35: S popevkami po svetu: 23.10: Moderna plesna glasba: 23.35: Petar Konjović: Košana — simfonični triptih.

Četrtek

8.05: Dunajski valčki: 8.30: Operne averture: 8.55: Radijska šola za višjo stopnjo — Cudežno zdravilo (ponovitev): 9.25: Crnske dubovne pesmi: 9.45: Pelnajet minut s Fritzom Krelšerjem: 10.10: Radi bi vas zabavali: 10.45: Pot minut za novo pesnitev: 11.00: Simfonična matineja: 12.00: Pelnajet minut z Valčkim kvintetom: 12.15: Kmetijski nasveti — ing. Milja Cerne: Se o urejanju kmečkih gozdov: 12.25: Vedri napjevi z instrumentalnim kvartetom »Skrjanke«: 12.40: Pesmi jugoslovanskih narodov: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: Od tu in tam: 13.55: Dva odločka iz Verdijevega Rigoletta: 14.25: Sport in športniki: 14.55: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo: 15.15: Reklame in zabavna glasba: 15.40: S knjižnega trga: 16.00: Skladbe Gabriela Faurēja in Claude Debussyja: 16.30: Popevke na tekočem traku: 17.10: »Konja jezdil Hasan agas: 17.30: Izbrali smo za vas 18.00: Turistična oddaja: 18.15: Spoznavajmo naše umetnike — XX. oddaja: 18.45: Tenorist Jože Gostič: 18.55: Radijska univerza — Janko Pristov: Kar lahko pričakujemo od vremenske napovedi: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.00: Četrtek večer domačih pesmi in napjevov — Sodelujejo: Zadovoljni Kranjci — Branka Sitar, Greta Ložar, Stojan Vene — Slovenski oktet — Trio Avenik —

Petek

8.05: Poje Ljubljanski komorni zbor: 8.30: Franz Liszt: Kaj slišimo na gorah: 9.00: Naš podlistek — Nikolaj Mihajlov: Od tečaja do tečaja — II.: 9.20: Ritmi Latinske Amerike: 9.40: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe — V glasbeni šoli J. S. Bacha: 10.10: Od tanga do rock and rolla: 10.35: Iz jugoslovanske solistne glasbe: 11.00: Veliki zabavni in plesni orkester: 11.30: Družina in doma: 11.45: Zenski zbor Slovenske Filharmonije: 12.00: Trio Dorka Skobernet: 12.15: Radijska kmečka univerza — ing. Jože Spangier: Potrebe in možnosti sušenja ter namakanja v naših razmerah: 12.25: Naši operni pevci: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: Igra Mariborski godalni ansambel: 13.50: Zabaval vas bo pianist Jack Dieval: 14.05: Radijska šola za nižjo stopnjo — Kristina Brek: 14.15: Glasbene razglednice z orkestrom George Melachro: 15.15: Reklame in zabavna glasba: 15.40: Iz svetovne književnosti — Vladimir Nabokov: Lolita: 16.00: Petkov koncert ob štirih: 17.10: Razgovor z volivci: 17.20: Lepe mel.: 17.40: Poje moški Komorni duo imo: 18.00: Človek in zdr. pesmi, ki sta v cepljenju: 18.10: Veselinska oddaja: 18.30: Iz našega repertoarja: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.00: Zabavni zvoki iz Salzburga: 20.15: Tedenski znanje-politični pregled: 20.30: Skladateljske silhuete iz večrajšnjega sveta — IV. oddaja — Vitezslav Novak:

Sobota

8.05: Boris Panandopulo dirigira lastna dela: 8.40: Popevke za zabavo: 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo — Kristina Brek: 9.00: (ponovitev): 9.25: Partizanske pesmi: 9.40: Klavir in godala: 10.10: Arje iz znanosti in neznanih oper: 11.00: Iz albuma ritmov in melodij: 11.30: Pionirski tednik: 11.50: Stiri narodne zapoje Vokalni kvintet: 12.00: Georg Philipp Telemann: Koncert za violo in godalni orkester: 12.15: Kmetijski nasveti — ing. Mileva Kač: Nov herbid-simazin: 12.25: Domači napjevi izpod zelenega Pohorja: 12.45: Poje Jelka Cvetičar: 13.15: Obvestila in zabavna glasba: 13.30: »Mirjana« platno beleše... zbori Stevana Stojanovića Mokranjca: 13.55: Skladbe za razne instrumente: 14.20: Zanimivosti iz znanosti in tehnike: 14.55: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo: 15.15: Reklame in zabavna glasba: 15.40: Na platnu smo videli: 16.00: Slovenska pesem od romantike do danes... X. oddaja — Radovan Gobec: 16.30: Z glasbo v dobro voljo: 17.10: Glasbena križanka št. 21: 18.00: Jezikovni pogovori: 18.15: Rudar Svetozar Kalčič: Nalezljive bolezni za zabavo: 18.45: Okno v svet: 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba: 20.00: Pokaži kaj znaš! (Ponovitev javne TV oddaje z dne 3. III. 1960): 21.30: Melodije za prijeten konec tedna: 22.15: Oddaja za naše izseljence: 23.10: Do polnoči v plesnem ritmu.

RAZNE VESTI

V BELTINSKI ZADRUGI SKLEPAJO POGODBE

V beltinski zadrugi bodo začeli v kratkem z akcijo za sklepanje pogodb za spomladansko setev. Doslej so sklenili pogodbe že za 59 hektarov hibridne koruze, 36 hektarov travnikov, nekaj pogodb pa imajo sklenjenih tudi za sajenje krompirja. Letos bo za druga dela deloma tudi za lastno pridelavo. Semena bodo predvidoma dobili čez nekaj dni.

OBCNI ZBOR AVTO-MOTO DRUSTVA V M. SOBOTA

V nedeljo je bil občni zbor Avto-moto društva v Murski Soboti. Občni zbor je ugotovil velik napredek društva predvsem v šolanju vozačev, ki obsega tudi mladince predvojaške vzgoje in oficirje JLA. Poudarjena je bila potreba po tesnejšem sodelovanju z ostalimi društvenimi organizacijami, zlasti tistimi, ki se ukvarjajo z tehnično-vzgojno dejavnostjo in potreba po obsežnejšem vzgojnem delu med pionirji. Izvoljen upravni odbor se je takoj tudi sestel in pregledal predloge ter pripravil sklepe, ki jih je narekoval občni zbor.

ZDRAVSTVENA POSTAJA V VERZEJU

Na občnem zboru Rdečega križa v Verzeju so med drugim razpravljali o ureditvi ambulante v gasilskem domu. Organizacija je z raznimi prireditvami že zbrala precej sredstev, ki pa ji za ureditev ne bodo zadostovala. Poleg tega so še razpravljali o asanaciji vasi.

BOGOJINA

Društvo Ljudske tehnike v Bogojini je na svojem občnem zboru v preteklem tednu sklenilo okrepiti kmetijsko-tehnično dejavnost in osnovati ob tem tudi posamezne tehnično-vzgojne krožke med pionirji, zlasti krožek za letalsko modelarstvo, za katerega so že našli voditelja.

Akcija pionirjev v beltinski občini

V beltinski občini se šolska mladina zelo zanima za akcijo. Po vseh šolah že delujejo šolski tekmovalni odbori. Do sedaj se je za tekmovanje prijavilo devet pionirskih odredov, pet šolskih zadrug in en aktiv mladih združnikov. Skupno v akciji sodeluje 1500 pionirjev, pionirjev združnikov in mladih združnikov. Tako je v beltinski občini v akciji zajeto 75% vseh šol in nad 60% šoloobvezne mladine.

Vsi tekmovalci imajo svoje delovne načrte. Pionirski delovni načrti predvidevajo urejevanje šolske okolice in šolskih objektov, okrasitev šolskega poslopja z zelenjem, redno oskrbovanje šolskega vrta in sadovnjaka. Pionirji združniki pa tekmujejo v povečanju hektarskega donosa, pravočasni in pravilni obdelavi zemlje, v čimboljši organizaciji dela in strokovni izobrazbi. Vsi pa so se odločili, da bodo obiskali večja kmetijska gospodarstva, KZ in podobne ustanove.

Nekateri pionirski odredi so v svoje delovne načrte vnesli tudi splošno družbeno koristne akcije, ki so pomembne za njihov kraj. Tako zasajevanje vaških mlak z gozdnim drevjem, pomoč pri gradnji raznih domov, čiščenje vaških plotov in podobno. Šolski tekmovalni odbori pa tekmujejo v ustanavljanju šolskih zadrug in aktivov mladih združnikov.

S. A.

S SEJE KOMISIJE ZA TEHNIČNO VZGOJO

V petek je bila v Murski Soboti seja komisije za tehnično vzgojo šolske mladine okrajnega odbora Ljudske tehnike. Razpravljali so o sodelovanju pri proslavi Dneva mladosti in enoletne akcije pionirjev in mladih združnikov, v okviru katere je tekmovanje mladih tehnikov po šolah, občinah in okrajno tekmovanje. Za to tekmovanje, ki je bilo predvideno za prihodnji mesec, so odločili, da naj bo po šolah v sredini aprila, po občinah do 25. maja in kmalu nato okrajno tekmovanje mladih tehnikov. Za enomesečno preložitve so se zedinili zaradi tehtnejših priprav tekmovalnih ekip. Nagrade za občinska in okrajno tekmovanje mladih tehnikov še niso določili.

Komisija se je zedinila tudi o tem, da bodo po občini 25. maja pripravljene razstave tehničnih izdelkov šolske mladine. Te razstave ne bo le v Soboti, kjer bodo do 10. junija pripravili okrajno razstavo.

TECAJ ZA VODILNO OSEBJE V OBRTI

Se ta teden bosta Ljudska univerza in zavod za napredek obrti pri Okrajni obrtni zbornici v Murski Soboti organizirali tečaj za vodilno kader v obrti. Tečaj bo zelo obsežen, saj program obsega nad 180 ur. Predavati bodo strokovnjaki iz vseh panog gospodarstva dejavnosti in uravne uprave. Tečaj je prvi take vrste v našem okraju, posebna ugodnost za vsa občina podjetja in obrate je ta, da udeleženci lahko z minimalnimi stroški obiskujejo ta tečaj in si tako dopolnijo in izpopolnijo potrebne izobrazbo in znanje.

Poškodbe

K. J., iz Ivanovca, je padla doma na dvorišču in si zlomila levo stegno.

N. Ana, iz Kota je padla ter si zlomila levo stegno.

G. M., iz Gor. Radgone, je na ledeni cesti padel ter si poškodoval levo nadeht.

G. F., iz M. Črnec je pri delu padel hudo na levo nogo ter mu zlomil palec.

K. D., iz Motovilec se je poparil, ko je porinil levo roko v vrelo vodo.

L. V., šolar iz Nuskove je padel, ko je šel iz šole domov in se je poškodoval na desnem kolenu.

M. F., iz Noršinec, je po nesreči priletel kol na glavo in je zato dobil poškodbe na glavi.

P. K., delavca iz Gor. Radgone, je pri delu zasula zemlja in pri tem si je zlomil desno nogo.

G. D., iz Vidonec je doma pri igri padla in si zlomila levo podlakt.

G. B., iz Bogojine je padla na vroči štedilnik ter se opekla na nogi in roki.

M. J., s Kamenščaka se je poparil po obeh rokah, ko ju je porinil v lonec z vročo vodo.

S. K., iz Dol. Slaveč je padel doma v kuhinji in se udaril na desno zapetje.

B. S., iz M. Sobote se je vozil s triciklom, pri tem je padel in si poškodoval levo koleno.

Vinogradniško gospodarstvo Ljutomer sprejme v službo za oskrbovanje živine DRUŽINO Z NAJMANJ TREMI DRUŽINSKIMI ČLANI, sposobnimi za delo in ki bi se pri nas zaposlili.

Družinsko stanovanje je zagotovljeno. Interesenti naj se javijo na tukajšnji upravi do 10. marca 1960.

»AVTOBUSNI PROMET« MARIBOR obvešča potnike, da stopijo s 1. marcem 1960 v veljavo spremembe voznih redov na naslednjih progah:

MURSKA SOBOTA—CANKOVA—ROGASOVCI							
I.	II.	odh.	ROGASOVCI	prih.	III.	IV.	
5.30	13.00	odh.	ROGASOVCI	prih.	11.00	16.00	
6.00	13.30	odh.	CANKOVA	prih.	10.30	15.30	
6.30	14.00	prih.	M. SOBOTA	odh.	10.00	15.00	

Pod I. in IV. obratuje avtobus vsak dan, pod II. in III. obratuje samo ob delavnikih.

MURSKA SOBOTA—GRAD—KUZMA						
I.	II.				III.	IV.
12.45	5.15	odh.	KUZMA	prih.	16.15	11.15
13.10	5.40	odh.	GRAD	prih.	15.50	10.50
14.40	6.30	prih.	M. SOBOTA	odh.	15.00	10.00

Pod I. in IV. obratuje avtobus samo ob delavnikih, pod II. in III. obratuje avtobus vsak dan.

»PANONIJA«, INDUSTRIJA KOVINSKE GALANTERIJE V MURSKI SOBOTA

razpisuje delovno mesto

OBRAVOVODNEGA KNJIGOVODJE,

ki zajema knjiženje proizvodnje po predpisanih elementih lastne cene.

Pogoji: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola z nekaj let prakse.

Osebnih dohodki po tarifnem pravilniku.

Razpisna komisija pri ZDRAVSTVENEM DOMU GORNJA RADGONA razpisuje na podlagi 33. člena Zakona

o javnih uslužbencih delovno mesto

RACUNOVODJE

Pogoj: srednja šolska izobrazba.

Nastop službe takoj ali s 1. aprilom.

Prejemki po Pravilniku o plačah zdravstvenega doma.

SPREJMEMO TAKOJ VEČJE STEVILO KVALIFICIRANIH IN POLKVALIFICIRANIH

ZIDARJEV IN TESARJEV

VEČJE STEVILO NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV TER VEČ NOČNIH ČUVAJEV

Splošno gradbeno podjetje »ZIDAR« — Murska Sobotna

UPRAVNI ODBOR DOMA ONEMOGLIH LUKAVCI PRI LJUTOMERU

razpisuje delovno mesto

KMETIJSKEGA POMOČNIKA

Pogoji: poznavanje vseh kmetijskih del in odslužen vojaški rok. Plača po Uredbi o tehničnem osebju pri državnih uradih in ustanovah, oziroma pravilniku zavoda.

Interesenti naj vložijo svoje pismene ali ustmene prošnje pri upravi zavoda najkasneje do 10. marca 1960.

Upravni odbor MLINSKEGA PODJETJA Murska Sobotna razpisuje naslednja delovna mesta:

1. MESTO FINANČNEGA KNJIGOVODJE,
2. MESTO SALDOKONTISTA,
3. MESTO REFERENTA ZA NABAVO SUROVIN,
4. MLINARJA ZA OBRAT »KRMILA« PUCONCI,
5. DVA NEKVALIFICIRANA DELAVCA.

Pogoji: pod točko 1 do 3 uspešno končana srednja šola z nekaj let prakse. Pod točko 4 kvalificiran mlinar.

Prošnje z opisom dosedanjega dela poslati na upravo podjetja do 10. marca 1960.

Nastop službe možen takoj, a najkasneje 15. marca 1960.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri gradbenem podjetju »GRADBENIK« Lendava

razpisuje delovno mesto

GRADBENEGA INŽENIRJA ALI GRADBENEGA TEHNIKA

kot tehničnega vodje podjetja, ki ima pooblastilo za izvajanje visokih gradenj

Cenjene ponudbe poslati na naslov: Gradbeno podjetje »GRADBENIK« Lendava. — Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru.

PODJETJE KAMNOSESTVO IN CEMENTNINE V MURSKI SOBOTA izdeluje

NAGROBNE SPOMENIKE, CEMENTNE IZDELKE, RAZNE KAMENE PLOŠČE IN BETONIT

Poleg navedenih del izvajamo tudi vsa ZIDARSKA DELA PO DNEVNIH KONKURENCNIH CENAH.

Priporočila se kolektivno za naročila.

Sprejemamo tudi ZIDARJE po možnosti z znanjem tesarskih del in DVA VAJENCA.

Plača po tarifnem pravilniku. Delo normirano.

RADIO M. SOBOTA

Sobota, 27. februarja 1960:

ob 17.00: Obvestila, objave in reklame;

ob 17.10: »Zeleli ste, poslušajte«.

Nedelja, 28. februarja 1960:

ob 12.00: Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame;

ob 12.15: Oddaja v madžarskem jeziku;

ob 12.40: »Zeleli ste, poslušajte«.

Torek, 1. marca 1960:

ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;

ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku;

ob 17.30: »Zeleli ste, poslušajte«.

Cetrtrek, 3. marca 1960:

ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;

ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku;

ob 17.25: »Zeleli ste, poslušajte«.

Radio M. Sobotna prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5. do 9. ure in od 15. do 23.10 ure.

Ob nedeljah in praznikih pa od 6. do 23.10 ure.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI V M. SOBOTA OD 15. februarja do 20. februarja 1960

Helena FLISAR iz Salamenec — četrtič; Ana HORVAT iz Male Polane, drugič; Marija SMODIŠ iz Petanjec, devetič; Franc PETEK iz Melinac, tretjič; Stefan PETEK iz Melinac; Marta KOVES iz Hotize, drugič; Leopold BARANJA iz G. Črnec, sedmič; Rudi FLAJSINGER s Hercegovščaka; Franc KATAN s Hercegovščaka; Maks JANSOVEC s Hercegovščaka; Terezija SKAFAR, Verona HOZJAN, Terezija PRSA, Marta HORVAT, Agata TRATNIK, Marija ZALIG, Gizela LONEC, Katarina TKALEC, Verona HORVAT, Verona ZERDIN, Martin TIBAUT, Jožef PADAR, Anton GRUSKOVNJAK, drugič; Koloman HORVAT, Stefan HORVAT, Marija LONEC, drugič, vsi iz Žižkov.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje TRANSFUZIJSKA POSTAJA M. SOBOTA.

Mali OGLASI

CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed 150 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. MED DVE CRTI: beseda 20 din, življenjski oglasi beseda 30 din, preklicni beseda 35 din. Za oglase, ki so pod šifro oziroma naslov v oglašnem oddelku, še 50 din dodati.

»AGROSERVIS« M. Sobotna sprejme takoj v službo: AVTOKLEPARJA, AVTOELEKTRICARJA MOJSTRA, AVTOMEHANIKA MOJSTRA za poučevanje vajencev, 5 AVTOMEHANIČNIKOV z odsluženim vojaškim rokom, ORODJARJA — lahko tudi polkvalificiran, SEKRE-TARJA PODJETJA (pogoj: končana srednja šola). Plača po tarifnem pravilniku podjetja M-197

SPALNO SOBO v odličnem stanju (furnirano), kompletno ali delno, prodam. Jedilno sobo (iz trdega lesa), dobro ohranjeno, ugodno prodam. Vprašati vsak dan od 15. do 15. ure na stanovanju štev. 4 (prišlišče), Stefana Kovača 19, M. Sobotna. M-200

Gostinsko podjetje HOTEL »SVEZDA« Murska Sobotna sprejme v službo BLAGAJNIKA s 1. marcem. Pogoj: večletna praksa. Ponudbe poslati na upravo podjetja. M-202

HISO, dvostanovanjsko, enonadstropno, nenacionalizirano, tudi vsako stanovanje posebej v Ljutomeru, Kajuhova 4, prodam. Pišite: Po-rekar, Maribor, Heroja Staneta 4. M-196

DVOSOBNO komfortno stanovanje v novi hiši prodam. Poizvedbe Mladinska ul. 1, Murska Sobotna. M-194

HISO, prostorno, vseljivo, na lepem legu pri Ptuj, prodam. Pismene ponudbe na naslov: Cafuta Evgen, Skorba št. 6, Hajdina. M-195

VAJENCA takoj sprejemem. Bransberger Ernest, soboslikar, Mladinska 18, M. Sobotna. M-213

HISO, enostanovanjsko, v centru M. Sobote, prodam. Hari, Titova št. 9, Murska Sobotna. M-217

VEC KRAVARJEV, večjih molže, sprejme v stalno zaposlitev Kmetijsko posestvo »Barje« Ljubljana, obrat Verd pri Vrhniki. M-199

MLAD DIPLOMIRAN PRAVNIK želi sobo v Murski Soboti. Cenjene ponudbe pod št. marec. M-204

MANJSE POSESTVO 2—3 ha, zidano hišo z gospodarskim poslopjem, vseljivo, delno na obroke takoj prodam. Skofič, Slovenja vas 29, p. Hajdina. M-211

Tedenski KOLEDAR

Petek, 26. febr. — Andrej Sobotna, 27. febr. — Gabrijel Nedelja, 28. febr. — Roman Ponedeljek, 29. febr. — Aleksander Torek, 1. marca — Pust Sreda, 2. marca — Rado Četrtek, 3. marca — Milena

KINO

MURSKA SOBOTA — od 26. do 29. februarja italijanski barvni cinemascope film: »Herkules«, od 29. februarja do 1. marca italijanski film: »Bigamist«, od 2. do 3. marca nemški barvni film: »Lažni kapetani«.

GORNJA RADGONA — od 28. do 29. februarja franc. barvni cinemascope film: »Pevce iz Mehike«, od 2. do 3. marca sovjetski film: »Vasa Zelezovica«.

LENDAVA — od 26. do 28. februarja jugoslovanski film: »Same«, od 1. do 2. marca francoski film: »Divjalo za moriščee«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — od 27. do 28. februarja angleški barvni film: »Smrt na cesti«.

LJUTOMER — od 27. do 28. februarja italijanski barvni cinemascope film: »Ljudje in volkovi«, od 2. do 3. marca italijanski film: »Kronika revnih ljubimcev«.

SLATINA RADENCI — od 27. do 28. februarja ameriški barvni film: »Ranč preklethi«, 3. marca ameriški film: »Poročno kosilo«.

VIDEM OB SCAVNICI — od 27. do 28. februarja mehiški film: »Minuc«.

VELIKA POLANA — 28. februarja ameriški barvni film: »Gospodar Balamtre«.

RAZNA VRATA in okna komplet za vžidavo, tlačno črpalko komplet s cevjo, otroški športni voziček, otroški stajico, ugodno prodam. Informacije: Murska Sobotna, Ivanovičeva 8. M-212

HISO z gospodarskim poslopjem in 80 a zemlje, prodam. — Černjavič Elizabeta, Salinci, p. Križevci pri Ljutomeru. M-193

Občinski ljudski odbor Murske Sobotne razpisuje v smislu navodil o postopku z najdenimi stvarmi

PRODAJO

najdenih predmetov in to:

1. več ženskih in moških dvokoles
2. okvir za žensko dvokolo
3. moško in žensko obleko
4. več kosov moškega in ženskega perila

Prodaja navedenih predmetov bo 16. marca ob 8. uri v dvorani Občinskega ljudskega odbora Murske Sobotne.

Občinski ljudski odbor Murske Sobotne

RAZGLASA

da je najdenih 2.000 din. Lastnik lahko dobi vrnjen znesek v roku enega leta pri odkupu za notranje zadeve Občinskega ljudskega odbora Murske Sobotne.

Sprejemmo za takoj ali za pozneje

3 TRGOVSKE POMOČNIKE ALI POMOČNICE

kovinske ali mešane stroke. Pismene ponudbe poslati na Trgovsko podjetje »Zeleso« Murske Sobotne.

Vinarsko-sadjarska šola Svečina sprejme

10 do 12 SEZONSKIH DELAVCEV

za poljedelska dela, košnjo in sušenje. Nastop dela 15. aprila t. l., zaključek pa 30. oktobra. Plača po akordu in pridelku. Stanovanje in hrana zagotovljena. Vodja grupe naj pride čimprej skleniti pogodbo na upravo Vinarsko-sadjarske šole Svečina, p. Zg. Kungota pri Mariboru.

Dne 27. februarja 1960 v Domu Partizana

VELIKA MAŠKERADA

Maske vabljenje!

Nagrade za maske!

KRIMINAL MLADOLETNIKOV V ZDA NARAŠČA

Ne mine skoraj dan, da ne bi časopisje ZDA in pa tudi drugih zapadnih dežel poročalo o drznih dejanjih mladoletnikov. Ameriška policija je vedno večjih skrbih, kajti številni kriminalci od šestnajstega do dvajsetega leta iz dneva v dan raste. Skupine mladoletnikov so organizirane v prave gangsterske tolpe, tako da je policija neredkokrat skorajda brez moči. Policija jih mnogokrat sploh ne more zasledovati, kajti spričo neverjetne organizacije in spretnosti izginijo brez sledov.

Kako tudi ne? Avtomobili, motorji in druga prometna sredstva, ki jih je na ulicah Chicaga, Clevelanda, New Yorka in še v drugih velikih mestih nešteto, so jim najboljši pripomoček pri begu. Ponokod so mladoletniki začeli krasti celo civilna letala.

Tako je pred kratkim v bližini Dodge Cityja v Cananasi policija aretirala skupino mladoletnikov, ki jih je okvara letalskega motorja prisilila, da so se spustili na letališče.

Pri preiskavi se je ugotovilo, da so imeli v letalu skrite diamante in še neko drugo dragoceno kamenje, ki je veljalo nič manj kot 7 milijonov dolarjev. Po večdnevni preiskovanju jih je policija morala izpustiti, ker so trdili in to tudi dokazali, da so jih povsem slučajno našli v bližini Chicaga zapokane v zemljo. Policija je na omenjenem kraju res našla še dva diamanta iste kakovosti kot ostali.

Zadeva bi bila ad acta, če se ne bi javila iz New Yorka neka draguljarna, ki ji je dan pred aretacijo mladeničev iz skladišča zmanjkalo precej diamantov. Sele pri ponovni preiskavi je prišla stvar na dan. Mladenici so priznali, da so diamante ukradli in za lažni alibi dva zakopali.

Toda to ni edina kraja težke kategorije. Takih in podobnih prestopkov mladoletnikov od delki ameriške kriminalne policije zabeležijo vsak dan na desetine, a kraj v manjšem obsegu sploh ni moč prešteti. Za primer naj opišemo še en dogodek iz Chicaga.

Hladnega decembrskega večera v preteklem letu se je pred neko banko v središču mesta ustavila črna limuzina. Iz nje so stopili štirje »starejši možje« z bradami in brki ter se napotili v banko, ki je še delala. Agent, ki je bil pri vходу v poslopje, ni niti najmanj slutil, da so »starejši« nevarni vlomilci. Čez četrto ure se je kot ponavadi spomnil in šel v svojo pisarno na kavo.

Tedaj pa je opazil skozi odprta vrata menjalne dvorane, da ni nikjer več uslužbencev. Sprožil je alarmne naprave, sam pa je s pištolo v roki stopil v dvorano. Vrata v kletne prostore so bila na pol odprta, izza njih pa je kukala črna avtomata. Ko je agent to opazil, je bilo že prepozno. Dobil je dva strela v trebuh in se onesvestil.

Ko je prišla policija, je avto še stal pred banko, a videti

ni bilo nikogar. Komaj pa so moške pravice odmaknili pete od svojih avtomobilov, že so izza vogla prišli štirje mladeniči s kovčki v rokah in skočili v enega izmed policijskih avtomobilov. Nato so naglo izginili.

Policija jim je skušala slediti, toda spričo neverjetne izurjenosti mladeniča za volanom, je kmalu izgubila sled. Avto so našli čez tri dni v nekem kanalu izven mesta. Bančne uslužbenke pa so odkrili šele čez štiri dni zaklenjene v nekem stranskem hodniku pod banko.

Denarja je zmanjkalo okrog 20 milijonov dolarjev.

Take stvari se dogajajo v deželi neomejenih možnosti. Ameriška policija se s pomočjo šol zelo trudi, da bi bilo temu že enkrat konec, toda žal so uspehi tega skupnega dela še majhni. Ameriška javnost pa je mnenja, da bi bil skrajni čas nastopiti resneje proti mladoletnim gangsterjem, ki iz dneva v dan bolj ogrožajo imetje in pa celo življenja ljudi.

VLAK V PLAMENU HITI SKOZI PREDOR

Na progi Firenza-Bologna se je vnela električna lokomotiva. Nesreča se je pripetila v tunelu, ko je vlak brzel skozi 10 km dolgi predor. Več kot 60 oseb so prepeljali v bolnišnice s težko zastopitvijo in ogljikovim monoksidom. Ogenj je nastal zaradi napake na enem izmed elektromotorjev.

Avtomobil je danes v svetu množično prevozno sredstvo. Napovedujejo, da se bodo limuzine, kakršna je na sliki, kmalu ustavljale namesto pred bencinskimi črpalkami pred postajami za polnitev baterij...

REVOLUCIJA V CESTNEM PROMETU

Električni avtomobili niso nova stvar. V prvih letih avtomobilizma je bilo v prometu precejšnje število vozov z električnimi motorji. Ti vozovi niso bili kdo ve kaj ekonomični in kmalu jih je eksplozivni bencinski motor potisnil v ozadje. Do nedavnega so se z električnimi avtomobili vozili samo otoci v zabavnih parkih. Toda dva ameriška inženirja sta konstruirala pred nedavnim model avtomobila na električni pogon, ki je povsem ekonomičen. Kaže, da bodo te avtomobile v kratkem izdelovali v velikem številu. O prednostih električnega pogona nam pričajo trolejbusi, ki so mnogo bolj ekonomični od avtobusov z bencinskim motorjem, žal pa je njihovo gibanje omejeno zaradi električne mreže, ki jih napaja z električno energijo.

Pogonski del električnega avtomobila je v zadnjem delu. Zadnja os z diferencialom je popolnoma ista kot pri navadnih avtomobilih. Iz nje vodi navzgor kratka vertikalna os do pogonske škatle z zobniki, ki je nad osjo. Na obeh straneh te škatle sta dva elektromotorja z močjo 2 in pol konjskih sil. Skupno močjo 5 konjskih sil lahko razvije električni avtomobil brzino 100 km na uro, ker je pogon vozila z električnim motorjem štirikrat učinkovitejši od pogona z bencinskim motorjem. To zlasti glede na to, ker ima električni avtomobil v primerjavi s kompliciranim bencinskim motorjem očitne prednosti.

Poleg enostavne konstrukcije je električni pogon avtomobila malone brezumen. Na električnem avtomobilu, ki sta ga omenjena ameriška inženirja imenovala »Volta«, služijo za zavoro običajne hidravlične zavori, medtem ko predvidevajo za serijske tipe električne zavori, ki so mnogo zanesljivejše in učinkovitejše od hidravličnih. Same motorje bo pogajala vrsta baterij, ki so razmeroma lahke, polnijo pa se s pomočjo vgrajenega transformatorja z enostavnim priključkom v mestno električno mrežo.

zo. To je seveda le nekaj značilnosti električnega avtomobila, ki sta ga konstruirala omenjena ameriška inženirja.

Konstruktorja pa tudi predvidevata, da bo mogoče z nadaljnjim izpopolnjevanjem baterij zagotoviti 300-kilometrski radius električnemu avtomobilu z enkratnim polnjenjem baterij in to za ceno 250 dinarjev. Prav tako predvidevajo namesto sedanjih bencinskih postaj akumulatorske postaje, kjer bo mogoče v kratkem času zamenjati izpraznjene baterije z novimi. Vse ostalo bo pokazal — čas.

EPIDEMIJA GRIPE SE ŠIRI

V ZAGREBU SO ZABELEŽILI V TEM MESECU 25.572 PRIMEROV GRIPE — NA REKI OBOLEL VSAK OSMI MESEČAN — V SARAJEVU IN SKOPJU DOSLEJ SE BREZ EPIDEMIJE

Val epidemije gripe, ki »spotuje« že več kot mesec dni od zapada proti vzhodu, je zajel tudi našo državo. O prvih znakih epidemije so poročali že v začetku prejšnjega meseca iz Slovenskega Primorja in obmejnih krajev proti Italiji, od koder je influenca »prispele« v našo državo. V začetku tega meseca se je začela epidemija vse bolj širiti, tako da je do danes zajela več ali manj večji del naše države, čeprav se je v zahodnih krajih bolj razširila.

Iz Reke poročajo, da je v tem mesecu prebolelo gripo od začetka tega meseca nad 10.000 oseb ali vsak osmi meščan. Gripa se je v glavnem lotila ljudi srednje starosti in starejše. V zadnjih dneh so zabeležili večje število obolenj tudi pri otrocih. V okolici Reke je bilo 50 primerov gripe s komplikacijami, v glavnem s pljučnico in vnetjem srednjega ušesa.

Gripa ni prizanesla niti Sloveniji. V zadnjih 14 dneh, zlasti pa v zadnjem tednu, se je število bolnikov znatno zvišalo. V Ljubljani so zabeležili minuli teden 2000 novih primerov gripe, k tem pa je treba dodati vse tiste, ki se niso prijavili in skušajo gripo preboleti »stoje« ob šilu žganja. V Ljubljani so zbolele za gripo predvsem starejše osebe. Med otroci se epidemija ni razširila, zato ni nobene nevarnosti, da bi prekinili pouk.

Tudi v Srbiji število bolnikov narašča. To velja tudi za

DROBNE ZANIMIVOSTI

IGLA V SRCU VOLA

Ilija Vlaković, kmetovalec iz Stanine Reke pri Valjevu, je imel dva dobra vola. Nenadoma mu je eden izmed volov prišel hujšati. V dveh dneh je tako oslavel, da se je le s težavo premikal, nihal pa je tudi jesti. Ilija je odpeljal vola k veterinarju, ki ni mogel tudi z najskrbnejšim pregledom ugotoviti nobene bolezni. Svetoval je kmetu, naj ga čimprej zakolje in meso proda, če ne bodo ugotovili kakšne nalezljive bolezni.

Ilija je tako tudi ravnal. Po skrbnem pregledu so veterinarji, ko so stree mrtvega vola razsekali, našli večjo živalno iglo, ki je povzročila, da je vol tako naglo hujšal.

S STEKLENICO ZGANJA UBIJ ZAJCA

Ilija Tatalović, delavec kmetijske zadruge v Crvenki, je odšel nekega dne z drugimi lovci kot gonjač na lov na zajce. V žepu je imel pravljeno neodprto steklenico žganja.

Nenadoma je pred njega skočil zajec. Ker ni imel puške, je vrgl proti zajcu steklenico žganja. Zadel ga je v glavo in na mestu ubil. Steklenica je ostala cela in gonjač je podelil žganje s svojimi tovariši lovci.

ZENA — TOREADOR

Osemnajstletna Spanka Pacita Rocamora iz Valencije je ena izmed redkih žena, ki ima dovolj poguma za udeležbo v bikoborbah. Pacita je že sedem let eden izmed znanih toreadorjev Španije. V enajstem letu je prvič stopila v areno, v dvanajstem pa je ubila prvega bika.

IZPOVED 17-LETNE ZLOČINKE IZOLDE

Življenje razkriva senčne strani zahodnonemškega gospodarskega »čudeža«

Te dni je neko dekle zahtevalo sprejem pri inšpektorju policije v Frankfurtu na Maini. Odkrito mu je dejala:

— Avgusta 1956 sem ubila nekega človeka. Bil je to direktor pivovarne — Georg Prummer.

Nato je dvajsetletna Izolda Liedl izpovedala precej čudno zgodbo:

— Imel je 54 let, jaz pa 17. Ljubila sem ga. Spoznala sva se v neki kabarni v Ingolstadt.

Ta idila je trajala šest mesecev. Nekega dne je direktor pivovarne rekel dekletu, 37 let mlajšemu od njega:

— Tako ne gre več dalje. Razlika v letih je prevelika.

Toda Izolda se ni mogla sprijazniti s tem.

»Vedela sem, da je posredi druga žena.« je rekla policistom. »Zato sem sklenila, da se bom maščevala.«

Spomnila se je nekega zahodnonemškega ilustriranega časopisa, v katerem je bila opisana zgodovina nekega zločina: neki kemik se je »proslavil« s pomočjo strupa iz nekih trav s skoraj perfektnim zločinom. Strup je dal v pecivo.

— Toda odločila sem se za nekaj drugega. Sklenila sem, da bom namesto peciva uporabila čokolado z likerjem. Z neko prazno brizgalko za injekcije sem izločila

liker, nato pa z istim sredstvom napolnila čokolado s trupom E-605 (močan rastlinski strup). Strup sem kupila v neki lekarni s pomočjo ponarejenega recepta. Ko sem luknjico v čokoladi napolnila oziroma prekrila z raztopljenjo čokolado, sem jo ponovno zamotala v srebrni papir. Zastrupljeno čokolado sem položila na orh škatle in med zadnjo avtomobilsko vožnjo sem jo ponudila Georgu. Nekaj minut pozneje je zaustavil avto in izjavil, da mu je slabo. Videla sem, kako se je naslonil na volan. Izstopila sem iz avtomobila in se nato vrnila z drugim avtomobilom — z avto-stopom.

Mlada Izolda se bo zagovarjala pred sodiščem 15. marca v Münchenu. Zahodnonemška javnost je ogorčena nad njenim zločinom. Če se Izolda Liedl ne bi zaradi svoje vesti, ki ji ni dala miru, sama prijavila policiji, bi umor Georga Prummerja ostal neopredeljen in pridružil bi se vrsti perfektih zločinov, kot jih imenuje policija. Razen tega pa vidijo mnogi listi in ugledne osebnosti o tem zločinu tudi zaskrbljujoč in alarmanten simptom. »Kaj lahko pričakujemo od svoje mladine, sposobne, da tudi v svoji nezrelosti stori zločin, ki presega domisljivo najbolj domiselni pisec kriminalnih romanov?« — je zapisal neki zahodnonemski list.

Dogodek pred dve sto leti, o katerem se danes v svetu piše

Podmornica z enim človekom proti britanski floti

Po poročilih, ki prihajajo zadnje dni iz Argentine, so se pojavile v njenih vodah — v zalivu Nuevo — neznane podmornice. Vsi poskusi argentinske vojne mornarice, da bi vsaj eno teh podmornic ujela ali uničila, so bili, kot vse kaže, za zdaj brez uspeha.

Pojav tajstvenih podmornic v argentinskih vodah je izzval številne komentarje v listih. Takoj so se pojavili tudi številni strokovni članki, kakor tudi opisi raznih več ali manj prav takih tajstvenih h, izmišljenih in resničnih dogodkov v zvezi s podmornicami. Med ostalimi je francoski časopis »Lectures pour tous« opozoril na vojne podvige neke podmornice, ki so se pripetili pred — 185 leti.

Kakor piše ta časnik, je neki Američan konstruiral l. 1775 podmornico in napadel britansko floto, ki se je bila takrat zasedla pred New Yorkom.

ZDRAVNIK-KONSTRUKTOR PODMORNICE

Ta Američan, rojen 1742 v ZDA, je kot otrok sanjal, kot piše ta časnik, o potovanjih po širnih morjih, vendar z ladjo, ki bi plula pod vodo. Ko je omenjeni Američan stopil l. 1771 na univerzo Yale, je v glavnih potezah že vedel, kakaj naj bi bila njegova podmornica. Stiri leta pozneje je dobil diplomu doktorja medicine. Tedaj je že imel gotove načrte podmornice, ki jo je imenoval »Zelva«.

Ta zdravnik-konstruktor si je zamislil svojo podmornico kot vojno ladjo. Konstruiral je celo neko vrsto torpeda, s katerim je nameraval oborožiti »Zelvo«.

Prav ta čas pa se je začela vstaja v Združenih državah, ki so bile tedaj britanska kolonija. Zdravnik-konstruktor je takoj ponudil svoj izum ameriški vojski. Ze nekaj mesecev pozneje so začeli nedaleč od New Yorka, na reki Hudson, graditi prvo ameriško podmornico.

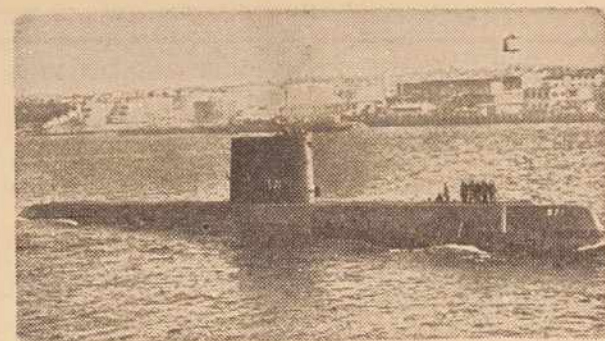
Kakor piše »Lectures pour tous«, je bila podmornica, ki jo je zgradil omenjeni Američan, tako dobro zasnovana, da so še danes mnogi strokovnjaki za podmornice prepričani, da je še zmeraj uporabljiva za vojne namene.

»Zelva« je bila visoka 2,5 m, a nekaj ožja. Dno podmornice je bilo mnogo težje od njenih ostalih delov, tako da je ladja zmeraj ohranila navpičen položaj. »Zelva« je bila tudi tedaj, ko je plula po površini, skoraj cela pod vodo. Samo njen gornji del, vhod v ladjo,

neke vrste pokrov, se je videl nad vodo. V ta pokrov so bila vgrajena okna.

»Zelva« se je premikala s pomočjo propelerja, premičnega s pedali. Posebna naprava je omogočala, da se voda spusti v del podmornice in odtoči, po želji, izžerpa s pomočjo črpalke — kar je spet omogočalo plovbo pod vodo in dviga-

torpeda. Ko bi prispela do sovražne ladje, bi se torpedo s posebnimi napravami priključilo za trup ladje. Posebna ura je uravnavala čas eksplozije. V glavnem je bilo predvideno, da nastopi eksplozija pol ure pozneje, po priključitvi torpeda, tako da je imela podmornica dovolj časa, da se oddalji s tega mesta.

Podmornica — danes nekaj vsakdanjega in običajnega

nje na površino. Podmornica je imela poseben propeler tudi na svojem gornjem delu, ki ga je bilo mogoče premikati z roko. Z njegovo pomočjo je lahko plula v raznih globinah. »Zelva« je nosila neko vrsto

»ZELVA« PROTI »ORLU« Ameriški narednik E. Lee je bil prvi človek, ki je iz podmornice napadel sovražno ladjo. Bil pa je tudi celotna posadka »Zelve«, ker je bila leta tako majhna, da je bilo v njej

komaj prostora za enega človeka.

Avgusta 1776. leta je bila britanska flota pred New Yorkom. Neke noči je »Zelva« napadla sovražnika. Dve in pol ure je narednik Lee plul s svojo podmornico in obračal pedale. Noč je bila temna. Samo gornji del podmornice je kukal iz vode. Iz teme je nenadkrat pojavila ogromna silhueta britanske fregate »Orle«. »Zelva« je zdaj plula pod vodo. S pomočjo kompasa si je Lee določal smer vožnje. Ko je prispel do fregate, je takoj poskušal obsiti na njeno dno torpedo. Toda morje je bilo nemirno. Fregata se je neprestano zibala. Lee se nikakor ni mogel osvoboditi torpeda. Toda čas je medtem tekkel. Pojavili so se že prvi žarki dnevne svetlobe.

Naposled je narednik Lee uvidel, da tokrat ne bo mogel potopiti britanske ladje. Pohitel je nazaj, k obali. Bal se je, da ga sonce ne bi našlo v bližini sovražnih ladij. Obračal je pedale tako hitro, kolikor je le mogel, toda ladja je prepočas napredovala proti obali. Tedaj je opazil, da se mu je pokvaril tudi kompas. Sedaj ni ni vedel, če pluje v pravilni smeri. Moral se je dvigniti na površino.

Nad gladino je že bil dan. Čim se je podmornica pojavila nad vodo, so jo opazili Britanci. Nekoliko čolnov z dobro oboroženimi mornarji je takoj odplulo proti podmornici. Seveda so Britanci hoteli videti, kaj pluje po morju. Lee se ni smel potopiti. Zavedal se je, da bo zopet zablodil. Tedaj je sklenil, da se bo rešil torpeda. Pomislil je, da bo morda torpedo za nekaj časa zadržal Britance, ali pa jih celo pobil, če bo eksplodiral pravočasno.

Torpedo ga je zares rešil. Čim so ga opazili, so se Britanci takoj vrnili na svoje ladje, čeprav niso vedeli, kaj je to. Očitno jim je bil predmet, ki je plul po morju, preveč sumljiv. Med tem časom je narednik Lee že prispel v bližino obale. Američani so mu prišli nasproti. »Zelva« in njena posadka je bila rešena.

Po tem neuspehu je Lee še enkrat skušal s pomočjo »Zelve« napasti britanske ladje, vendar je spet doživel neuspeh. Sicer pa so Britanci že ugotovili, da se pojavlja okoli njihovih ladij nekaj čudnega in začeli so patrolirati po morju podnevi in ponoči. To je, kajpak, onemogočilo vsako nadaljnjo akcijo »Zelve«.

Konstruktor prve ameriške podmornice je smatral neuspeh »Zelve« kot svoj največji življenjski poraz. Spremenil je nemara celo svoje ime in do konca življenja se je ukvarjal samo z zdravniškim poklicem. Umrl je l. 1826 v 84. letu starosti.